

Klauzulę wykonalności nadano
w dniu 02.10.2020 r. na pkt 3 i 6
na wniosek pełn. pozwanej /k. 630/
r.pr. M. H.

Na zarządzenie Sędziego
z up. Kierownika Sekretariatu

Starszy Sekretarz Sądowy

Emilia Misztal

Sygn. akt I ACa 208/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Tomasz Sobieraj (spr.)
Sędziowie:	SA Artur Kowalewski SA Ryszard Iwankiewicz

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2020 roku na posiedzeniu niejawnym

1. **sprawy z powództwa: J. G.**

przeciwko: (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną;

2. **sprawy z powództwa: A. G.**

przeciwko: (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną;

na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2020 roku, sygn. akt I C 625/18

1. **prostuje oczywistą niedokładność w wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2020 roku, sygn. akt I C 625/18 w ten sposób, że:**

a/ w części wstępnej wyroku w miejsce „sprawy z powództwa J. G. i A. G. przeciwko: (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną” wpisuje:

„1/ sprawy z powództwa: J. G.

przeciwko: (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną;

2/ sprawy z powództwa: A. G.

przeciwko: (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną”

b/ w punkcie pierwszym sentencji w miejsce „oddala powództwo” wpisuje „oddala powództwa w obu połączonych sprawach”;

2. oddala apelację w sprawie z powództwa J. G.;

3. zasądza od powoda J. G. na rzecz pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 8100 [ośmiu tysięcy stu] złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego w sprawie z powództwa J. G.;

4. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie na rzecz radcy prawnej A. A. kwotę 5400 [pięciu tysięcy czterystu] złotych, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi J. G. w postępowaniu apelacyjnym w sprawie z powództwa J. G.;

5. oddala apelację w sprawie z powództwa A. G.;

6. zasądza od powoda A. G. na rzecz pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 8100 [ośmiu tysięcy stu] złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego w sprawie z powództwa A. G.;

7. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie na rzecz radcy prawnej A. A. kwotę 5400 [pięciu tysięcy czterystu] złotych, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi A. G. w postępowaniu apelacyjnym w sprawie z powództwa A. G..

Artur Kowalewski Tomasz Sobieraj Ryszard Iwankiewicz

Sygnatura akt I ACa 208/20

UZASADNIENIE

Powodowie J. G. i A. G. w dniu 18 maja 2018 roku wnieśli pozew przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S., domagając się:

1/ uznania za bezskuteczną w stosunku do powoda J. G. umowy sprzedaży wierzytelności zawartej 23 października 2012 roku, z notarialnym potwierdzeniem podpisów przed notariuszem C. P. w Kancelarii notarialnej w S. (rep. „A” (...)), na mocy której (...) Sp. z o.o. sprzedała (...) Sp. z o.o. należącą do niej wierzytelność, przysługującą wobec J. G., a wynikającą z wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 9 września 2011 roku, sygn. akt I C 566/10 i z wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 27 października 2011 roku, sygn. akt I ACa 527/11, wskazując, że wynikająca z powyższych wyroków kwota wierzytelności to 227000 złotych z ustawowymi odsetkami od 1 listopada 2008 roku, 19167 złotych tytułem kosztów procesu, 1800 złotych tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego oraz 72 złotych tytułem kosztów nadania klauzuli wykonalności;

2/ uznania za bezskuteczną w stosunku do powodów J. G. i A. G. umowy sprzedaży wierzytelności zawartej 20 maja 2013 roku (aneks nr (...) do umowy z dnia 23 października 2018 roku), z notarialnym potwierdzeniem podpisów z 22 maja 2013 roku przed notariuszem C. P. w Kancelarii notarialnej w S. (rep. „A” (...)), na mocy której (...) Sp. z o.o. sprzedała (...) Sp. z o.o. należącą do niej wierzytelność, przysługującą wobec J. G. i A. G., a wynikającą z wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 9 września 2011 roku, sygn. akt I C 566/10 i z wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 27 października 2011 roku, sygn. akt I ACa 527/11. wskazując, że wynikająca z powyższych wyroków kwota wierzytelności to: 227000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od 1 listopada 2008 roku, 19167 złotych tytułem kosztów procesu, 1800 złotych tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego, 72 złotych tytułem kosztów nadania klauzuli wykonalności;

3/ zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania.

Zarządzeniem z dnia 29 sierpnia 2018 roku zwrócono pozew wniesiony przez A. G..

W dniu 22 sierpnia 2018 roku powód A. G. ponownie wniósł pozew przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o treści analogicznej jak pozew z dnia 18 maja 2018 roku.

Postanowieniem z 22 marca 2019 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie na podstawie art. 219 k.p.c., postanowił połączyć sprawy I C 625/18 (z powództwa J. G.) oraz I C 1338/18 (z powództwa A. G.) i dalej prowadzić połączone sprawy pod sygn. I C 625/18.

W odpowiedzi na pozew 5 kwietnia 2019 roku pozwany (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany zaprzeczył wszystkim wyraźnie nie przyznanym twierdzeniom powodów, a w szczególności tym odnoszącym się do istnienia wierzytelności.

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2020 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie:

- w punkcie pierwszym oddalił powództwo;

- w punkcie drugim zasądził solidarnie od powodów na rzecz pozwanej 10800 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

- w punkcie III przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie na rzecz radcy prawnego A. A. 7200 złotych plus 23% VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu.

Sąd Okręgowy w Szczecinie powyższe rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Powodowie J. G. i A. G. są użytkownikami wieczystymi do dnia 15 sierpnia 2082 roku nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o nr (...), obręb (...), o powierzchni 0,0860 ha, położonej przy ul. (...) w S., dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Szczecinie księga wieczysta o nr (...) - w udziałach 3/8 w przypadku J. G. oraz 5/8 w przypadku A. G.. Na nieruchomości tej posadowiony jest budynek warsztatu rzemieślniczego, stanowiący odrębny od gruntu przedmiot własności, wybudowany przez J. G. w 1989 roku, zgodnie z decyzją Urzędu Miejskiego w S. z 2 sierpnia 1984 roku zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającą pozwolenia na budowę J. H. budynku warsztatu diagnostyki samochodowej, a także budynek biurowo-magazynowy przyległy do ww. budynku warsztatowo-mieszkalnego, zawierający dobudowane w latach 1992-1993, bez pozwolenia na budowę, pomieszczenia. Oba budynki posiadają łączną pow. użytkową 55,48 m⁽²⁾.

(...) Sp. z o.o. w S. jest spółką prawa handlowego prowadzącą działalność m.in. w zakresie naprawy i konserwacji maszyn, instalacji maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia, robót budowlanych związanymi ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, wykonywania instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych, a także wykonywania pozostałych instalacji budowlanych.

Z kolei (...) Sp. z o.o. jest spółką prawa handlowego prowadzącą działalność m.in. w zakresie doradztwa dotyczącego prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania.

W dniu 31 sierpnia 2007 roku odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników (...) Sp. z o.o., na którym podjęto uchwałę nr (...), zgodnie z którą wyrażono zgodę na przeniesienie działalności spółki do nieruchomości położonej przy ul. (...) w S.. Nieruchomość miała być przeznaczona na biuro w celu kontynuowania dotychczasowej działalności (...) Sp. z o.o.

W dniu 4 września 2007 roku pomiędzy J. G. – jako wynajmującym a (...) Sp. z o.o. – jako najemcą doszło do zawarcia umowy najmu. Zgodnie z § 2, wynajmujący oddał w najem powierzchnię biurową o pow. 75 m², a obejmujący przedmiot najmu, najemca zobowiązał się do wykonania we własnym zakresie prac remontowych i adaptacyjnych, które umożliwiły prowadzenie działalności firmy. Umowa została zawarta na okres od 5 września 2007 roku do dnia 31 grudnia 2007 roku z możliwością wcześniejszego wypowiedzenia w okresie 2 miesięcy kalendarzowych (§ 2). Najemca zapłacić miał wynajmującemu czynsz najmu w wysokości 5000 złotych brutto z góry w terminie do 30 września za okres od 5 września do 31 grudnia 2007 roku (§ 4). Dodatkowo, stosownie do § 9, po zakończeniu najmu najemca zobowiązany był zwrócić przedmiot najmu wraz z wyposażeniem w stanie niepogorszonym, wynikającym z normalnej eksploatacji. Ewentualne uszkodzenia najemca zobowiązany był naprawić na swój koszt. Wszelkie zmiany umowy mogły być dokonane jedynie w formie aneksu do umowy (§ 10).

(...) Sp. z o.o. w S. chciała nabyć od powodów prawo nieruchomości przy ul. (...) w S., w tym do znajdujących się na niej budynków. W związku z tym pomiędzy nimi doszło do zawarcia umów przedwstępnych sprzedaży nieruchomości m.in. w dniu 25 lipca 2007 roku czy 4 stycznia 2008 roku

W dniu 8 maja 2008 roku przed notariuszem K. T. w Kancelarii notarialnej w S. doszło do zawarcia pomiędzy J. G. i A. G. – jako sprzedającymi a (...) Sp. z o.o. – reprezentowaną przez Prezesa Zarządu S. T. i Wiceprezesa Zarządu S. P. (1) – jako kupującym kolejnej przedwstępnej umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego (rep. „A” (...)). Zgodnie z jej § 6, J. G. i A. G. oświadczyli, że zobowiązują się sprzedać (...) Sp. z o.o. całe swoje udziały w prawie użytkowania wieczystego działki gruntu oznaczonej nr (...) położonej przy ul. (...) w S. wraz z udziałami we własności znajdujących się na tej działce budynków, stanowiących odrębne nieruchomości, w stanie wolnym od jakichkolwiek ciężarów, obciążeń roszczeń, hipotek i praw osób trzecich – najpóźniej do dnia 31 lipca 2008 roku, a (...) Sp. z o.o. oświadczyła, że zobowiązują się prawo wieczystego użytkowania ww. nieruchomości wraz z własnością budynków kupić. Strony zgodnie ustaliły, że zobowiązują się zawrzeć umowę przyrzeczoną w wykonaniu przedwstępnej umowy sprzedaży po spełnieniu się warunku, jakim było wydanie przez uprawniony organ decyzji udzielającej pozwolenia na użytkowanie wszystkich obiektów posadowionych na działce gruntu nr (...) na cele handlowo-usługowe lub mieszkalno-usługowe, oznaczającej m.in., że zalegalizowana została samowola budowlana na działce gruntu nr (...) dotycząca dobudowanych pomieszczeń w budynku przyległym do wybudowanego na podstawie stosownego zezwolenia budynku warsztatowego (§ 7). Cena została ustalona przez strony na łączną kwotę 870.000,00 złotych, z której łączna kwota 75.000,00 złotych zostać już miała zapłaconą przez stronę kupującą tytułem zaliczki, proporcjonalnie do zbywanych przez sprzedających udziałów, co J. G. oraz A. G. potwierdzili. Resztę ceny w łącznej kwocie 750.000,00 złotych (...) Sp. z o.o. zobowiązali się zapłacić sprzedającym przelewem na wskazane przez nich konto lub konta bankowe proporcjonalnie do zbywanych przez nich udziałów we wskazany umowie sposób (§ 8). Kolejno stawający oświadczyli, że spółka od października 2007 roku zajmowała część nieruchomości, w tym pomieszczenie o powierzchni ok. 120,00 m² znajdujące się na parterze w budynku posadowionym na przedmiotowej działce (§ 9). Stosownie do treści § 11 J. G. i A. G. oświadczyli, że zobowiązują się udzielić (...) Sp. z o.o. nieodwołanego i nie gasnącego z chwilą śmierci pełnomocnictwa do zastępowania przed Urzędem Miasta w S. oraz wszelkimi innymi osobami, urzędami i organami w sprawie uzyskania decyzji, o której mowa w § 7 aktu, a w związku z tym do składania wszelkich wniosków, pism i oświadczeń z zakresem pełnomocnictwa związanych oraz do odbioru wydanej decyzji. Stosownie do treści § 13 strony zgodnie ustaliły, że:

1) w przypadku jeżeli do dnia zawarcia umowy przyrzeczonej, tj. do dnia 31 lipca 2008 roku nie zostałyby wydana przez uprawniony organ decyzja, o której mowa w § 7 aktu, na skutek okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności, sprzedający miał zwrócić stronie kupującej łączną kwotę zaliczek zapłaconych na poczet ceny oraz

nakłady poczynione na przedmiotową nieruchomość i koszty związane z przygotowaniem dokumentacji projektowej zmierzającej do zawarcia umowy przyrzeczonej w łącznej kwocie 57.000,00 złotych w terminie do dnia 31 października 2008 roku;

2) w przypadku niewykonania umowy objętej aktem przez sprzedających, za które uważać miano również nie przedłożenie przez sprzedających do umowy przyrzeczonej dokumentów, o których mowa w § 11 pkt 1 aktu, sprzedający zwrócić mieli stronie kupującej łączną kwotę zaliczek zapłaconych na poczet ceny, nakłady poczynione na przedmiotową nieruchomość oraz koszty związane z przygotowaniem dokumentacji projektowej zmierzającej do zawarcia umowy przyrzeczonej w łącznej kwocie 57.000,00 złotych oraz zapłacić na rzecz strony kupującej karę umowną w kwocie 200.000,00 złotych, a terminie do dnia 31 października 2008 roku;

3) w przypadku niewykonania umowy objętej aktem przez stronę kupującą, strona kupująca zapłacić miała sprzedającym karę umowną w kwocie 170000 złotych w terminie do dnia 31 października 2008 roku, przy czym kwota ta miała zostać potrącona przez sprzedających z kwoty zapłaconych na ich rzecz zaliczek na poczet ceny oraz zrzec się miała dochodzenia od sprzedających roszczeń z tytułu nakładów poczynionych na przedmiotową nieruchomość i kosztów związanych z przygotowaniem dokumentacji projektowej zmierzającej do zawarcia umowy przyrzeczonej.

Wbrew przyjętym zobowiązaniom, J. G. nie przedłożył (...) Sp. z o.o. w S. ww. pozwoleń na użytkowanie wszystkich obiektów posadowionych na działce gruntu nr (...) przy ul. (...) w S..

W dniu 1 stycznia 2008 roku sporządzono dokument zatytułowany „aneks nr (...) do umowy najmu lokalu z dnia 4 września 2007 roku, na którym złożono podpisy „J. G.” jako wynajmujący oraz „S. T. i S. P. (1)” - jako najemcy działający w imieniu i na rzecz (...) Sp. z o.o. w S.. Stosownie do jego treści, zmianie ulec miały następujące postanowienia umowy: § 3. Umowa zostaje zawarta na okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku z możliwością wcześniejszego wypowiedzenia. Umowa może być rozwiązana w formie pisemnej pod rygorem nieważności przez każdą ze stron z zachowaniem dwóch miesięcy okresu wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca.; § 12. 1. Aneks wchodzi w życie z dniem jego podpisania. 2. Aneks został sporządzony w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, po 1 egzemplarzu dla każdej ze stron.

W sprawie złożonych na aneksie podpisów przed Prokuraturą Rejonową Szczecin – Prawobrzeże w Szczecinie prowadzone było postępowanie o czyn z art. 270 § 1 k.k. Postanowieniem z dnia 3 maja 2012 roku Prokuratura postanowiła w pkt I – umorzyć dochodzenie w sprawie: w dniu i miejscu bliżej nieustalonym w S., podrobienia podpisu J. G. na aneksie do umowy z dnia 4 września 2007 roku, regulującym rzekomo przedłużenie okresu najmu lokalu użytkowego na okres od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku, tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k. wobec niewykrycia sprawcy czynu. W uzasadnieniu wskazano, że analiza pisma ręcznego dokonana przez biegłego wskazywała, że kwestionowany podpis z pewnością nie został złożony przez J. G..

W związku z brakiem realizacji postanowień umownych dotyczących sprzedaży nieruchomości na rzecz pozwanej spółki, wspólnicy (...) Sp. z o.o. podjęli decyzję o zaprzestaniu uiszczania opłat za najem nieruchomości. Wynikające z tego tytułu należności miały być pokryte ze środków przekazanych stronie powodowej w ramach zawartych umów przedwstępnych sprzedaży tytułem zaliczki na poczet ceny nieruchomości.

W piśmie z 5 stycznia 2009 roku powodowie wezwali (...) Sp. z o.o. do zawarcia umowy dzierżawy nieruchomości położonej przy ul. (...) w S., szczegółowo opisanej w przedwstępnej umowie sprzedaży z 8 maja 2008 roku, rep. „A” nr (...), użytkowanej przez spółkę na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej w nieprzekraczalnym terminie do 16 stycznia 2008 roku; a także do przeniesienia na spółkę umów o dostawę mediów (energia elektryczna, ciepła, gazowa itp.) do przedmiotowej nieruchomości. Wskazano, że wysokość czynszu zostanie określona na poziomie cen rynkowych dzierżawy podobnych nieruchomości w kwocie 8.000,00 złotych netto miesięcznie. W celu zawarcia umowy zwrócono się o stawienie w kancelarii pełnomocnika we wskazanym terminie.

W piśmie z 3 lutego 2009 roku J. G. i A. G. zwrócili się do pozwanego z propozycją zawarcia aneksu do umowy przedwstępnej sprzedaży przedłużającego termin zawarcia umowy przyrzeczonej (§ 6) do dnia 31 grudnia 2009 roku

oraz przedłużającego termin wymagalności roszczeń określony w § 13 umowy przedwstępnej do dnia 31 grudnia 2009 roku, a w pozostałym zakresie postanowienia umowne utrzymującego z mocy; a także zawarcie umowy najmu nieruchomości przy ul. (...) w S. na czas nieokreślony, wg jednego z poniższych wariantów: 1) całość nieruchomości o obszarze 0,0860 ha wraz z przynależącymi budynkami za miesięcznym czynszem w kwocie 10.000,00 złotych brutto, przy czym 50% czynszu uiszczanego od dnia zawarcia umowy najmu do dnia zawarcia umowy przyrzeczonej sprzedaży zostałyby zaliczone na poczet ceny nabycia nieruchomości; 2) dotychczas zajmowanej przez spółkę części nieruchomości wg oświadczenia członków zarządu spółki, tj. 105,94 m2 powierzchni biurowej, 143,67 m2 powierzchni magazynowej oraz 200 m2 placu za miesięcznym czynszem w kwocie 7.000,00 złotych brutto.

Pismem z 21 lipca 2009 roku powodowie wezwali (...) Sp. z o.o. w S. do złożenia oświadczenia woli, którego treścią byłoby nabycie prawa wieczystego użytkowania nieruchomości będącej własnością Miasta S., stanowiącej działkę gruntu o nr (...), obręb (...), o obszarze 0,0860 ha, położonej w S. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr (...), wraz z budynkami do niej przynależnymi w terminie do 28 lipca 2009 roku lub do zapłaty kary umownej w kwocie 170.000,00 złotych płatnej w wyżej wymienionym terminie, do przesłania pisemnego rozliczenia wydatków w kwocie 57.000,00 złotych, wskazanej w § 10 umowy przedwstępnej w terminie do 27 lipca 2009 roku, a także do natychmiastowego opróżnienia pomieszczeń znajdujących się na działce nr (...) przy ul. (...) w S. do dnia 27 lipca 2009 roku. Jednocześnie powodowie wezwali spółkę do stawienia się w Kancelarii notarialnej J. J. (1) w S. w dniu 28 lipca 2009 roku, o godzinie 14:00 w celu złożenia oświadczenia o nabyciu przedmiotowej nieruchomości. Na spotkaniu w dniu 28 lipca 2009 roku o godz. 14:00, stawił się jedynie J. G. oraz A. G., nie stawił się żaden z reprezentantów (...) Sp. z o.o. w S..

W piśmie z 30 lipca 2009 roku kierowanym do (...) Sp. z o.o. w S. powodowie, w związku z niewykonaniem przez spółkę przedwstępnej umowy sprzedaży z 8 maja 2008 roku, w tym niestawiennictwa na wezwanie w Kancelarii notarialnej J. J. (1) w S. w dniu 28 lipca 2009 roku, celem złożenia oświadczenia zgodnie z § 13 pkt 3 umowy, ponownie złożyli oświadczenie o dokonaniu potrącenia kwoty 170.000,00 złotych stanowiącej sumę zaliczek wpłaconych przez spółkę na poczet celu sprzedaży z kwotą 170.000,00 złotych należą powodom z tytułu zastrzeżonej kary umownej.

Pismem z 14 sierpnia 2009 roku powodowie wezwali (...) Sp. z o.o. w S. do zapłaty odszkodowania z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości położonej przy ul. (...) w S. w wysokości 8000,00 złotych za każdy miesiąc korzystania z rzeczy, poczynając od dnia 1 grudnia 2007 roku do dnia 31 lipca 2009 roku, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 28 sierpnia 2009 roku Wskazano nadto, iż od powyższego żądania spółka może się uwolnić wpłacając na wskazany w piśmie rachunek bankowy kwotę 1/2 wysokości żądanego odszkodowania za kres od 1 grudnia 2007 roku do dnia 31 lipca 2009 roku w nieprzekraczalnym terminie do dnia 21 sierpnia 2009 roku Podkreślono, iż po bezskutecznym upływie terminu, tj. z dniem 31 sierpnia 2009 roku, powodowie zmuszeni będą do m.in. rozwiązania umowy o dostawę mediów do zajmowanej nieruchomości. Ponadto w związku z wygaśnięciem stosunku podstawowego łączącego strony i nie zawarciem umowy przyrzeczonej sprzedaży nieruchomości, powodowie wezwali (...) Sp. z o.o. w S. do zrzeczenia się pełnomocnictwa udzielonego spółce w akcie notarialnym z 8 maja 2008 roku w terminie do dnia 21 sierpnia 2009 roku

W wezwaniu z 21 września 2009 roku powodowie wezwali pozwanego do wydania kompletnej dokumentacji związanej z postępowaniami administracyjnymi wszczętymi w celu uzyskania decyzji zatwierdzającej samowolę budowlaną oraz decyzji udzielającej pozwolenia na użytkowanie wszystkich obiektów posadowych na działce nr (...) na cele handlowo-usługowe lub mieszkalno-usługowe, w których spółka występowała jako pełnomocnik strony powodowej, a w szczególności do wydania: a) korespondencji prowadzonej z organami administracji publicznej; b) pełnej dokumentacji technicznej, w tym projektu zamiennego, a także c) dokumentacji projektowej, o której mowa w § 10 umowy przedwstępnej sprzedaży z 8 maja 2008 roku – do 25 września 2009 roku

Wydanie dokumentacji dotyczącej nieruchomości przy ul. (...) w S., zatwierdzone w dniu 3 sierpnia 2009 roku przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego nastąpiło przy piśmie z 7 października 2009 roku.

W dniu 28 stycznia 2010 roku odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników (...) Sp. z o.o., na którym podjęto uchwałę nr (...), godnie z którą wyrażono zgodę na przeniesienie siedziby i miejsca prowadzenia działalności spółki do nieruchomości przy ul. (...) w S.. Nieruchomość ta miała być przeznaczona na biuro i magazyn w celu kontynuowania dotychczasowej działalności (...) Sp. z o.o.

Postanowieniem z 30 czerwca 2010 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie (sygn. akt I C 566/10), w pkt I - zabezpieczył roszczenie powoda (...) Sp. z o.o. w S. wynikającego z pozwu wniesionego 23 grudnia 2009 roku do Sądu Okręgowego w Szczecinie pod sygn. akt I Nc 301/09 (sygn. akt I C 566/10) przeciwko J. G. i A. G. o zapłatę poprzez - obciążenie hipoteką przymusową nieruchomości obowiązanych położonej przy ul. (...) w S. dla której Sąd Rejonowy w Szczecinie Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...) do kwoty 239.000,00 złotych, zaś w pkt II – oddalił wnioski w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z dnia 3 lutego 2011 roku Sąd Apelacyjny w Szczecinie (sygn. akt I ACa 786/10; sygn. akt I instancji – I C 227/10) w sprawie z powództwa (...) Sp. z o.o. przeciwko J. G. i A. G. – zapłatę kwoty 200000,00 złotych tytułem kary umownej za niedoście do skutku umowy przyrzeczonej zawartą między stronami umową przedwstępną, na skutek apelacji wniesionej przez spółkę od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 października 2010 roku, sygn. akt I C 227/10, oddalił apelację.

Wyrokiem z 9 maja 2011 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie (sygn. akt I C 566/10) w sprawie z powództwa (...) Sp. z o.o. w S. przeciwko J. G. i A. G. w pkt I – zasądził od J. G. i A. G. solidarnie na rzecz (...) Sp. z o.o. w S. kwotę 239.000,00 złotych wraz z odsetkami w wysokości ustawowej począwszy od 31 lipca 2008 roku; w pkt II – zasądził od J. G. i A. G. solidarnie na rzecz (...) Sp. z o.o. w S. kwotę 19.167,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Od powyższego wyroku apelację złożyli pozwani. Wyrokiem z dnia 27 października 2011 roku (sygn. akt I ACa 527/11) Sąd Apelacyjny w Szczecinie w pkt I – zmienił zaskarżony wyrok w pkt pierwszym w ten sposób, że zasądził solidarnie od pozwanych J. G. i A. G. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. kwotę 227.000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od 1 listopada 2008 roku, oddalając powództwo w pozostałej części; w pkt II – oddalił apelację w pozostałej części, zaś w pkt III – zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 5.400,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Postanowieniem z dnia 3 maja 2012 roku, sygn. akt 1 Ds. 227/12, Prokurator Prokuratury Rejonowej Szczecin-Prawobrzeże w Szczecinie, umorzył dochodzenie w sprawie podrobienia w dniu i miejscu bliżej nieustalonym w S., podpisu J. G. na aneksie do umowy z dnia 4 września 2007 roku, regulującym rzekomo przedłużenie okresu najmu lokalu użytkowego na okres od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku, tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k.

Postanowieniem z 24 maja 2012 roku, Prokurator Prokuratury Rejonowej Szczecin-Niebuszewo, sygn. akt 1 Ds. 1143/12, odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie dotyczącej zawiadomienia J. G., o podejrzeniu popełnienia przestępstwa polegającego na mającym miejsce w maju 2007 roku w S. podrobieniu podpisu J. G. na piśmie do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego z maja 2008 roku, tj. o czym z art. 270 § 1 k.k., wobec ustalenia, że czyn ten jest szkodliwy w stopniu znikomym, tj. na zasadzie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k.

W dniu 23 października 2012 roku pomiędzy (...) Sp. z o.o. w S. (reprezentowanym przez Prezesa Zarządu S. T. i członka Zarządu K. S.) – jako cedentem a (...) Sp. z o.o. w S. (reprezentowanym przez członka Zarządu R. K.) – jako cesjonariuszem doszło do zawarcia umowy przelewu wierzytelności. W § 1 umowy cedent oświadczył, że przysługuje mu wierzytelność od J. G. w wysokości: 227.000,00 złotych tytułem kwoty głównej wraz z odsetkami, jak w tytule wykonawczym; 19.167,00 złotych tytułem kosztów procesu; 5.400,00 złotych tytułem kosztów adwokackich; 1.800,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym, a także 72,00 złotych tytułem kosztów nadania klauzuli – wynikające z wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 9 września 2011 roku, sygn. akt I C 566/10; wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 27 października 2011 roku, sygn. akt I ACa 527/11, a także postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 31 października 2011 roku, sygn. akt I ACa 527/11. Zgodnie z § 2 umowy, cedent przeniósł na cesjonariusza wierzytelność określoną w § 1 wraz ze wszystkimi prawami z nią związanymi a w szczególności z prawem do odsetek, a cesjonariusz wierzytelność tę przyjął. W treści § 5 ust. 2 cedent oświadczył m.in.,

że dłużnik nie posiada wobec cedenta wierzytelności wzajemnie nadających się do potrącenia na podstawie art. 498 i nast. k.c. Za przelaną wierzytelność określoną w § 1 umowy, cesjonariusz zapłacić miał cenę określoną jako 50.000,00 złotych (słownie: dziesięć tysięcy złotych) – pomiędzy zapisem cyfrowym a słownym zachodziła sprzeczność – w terminie do dnia 30 grudnia 2012 roku. Podpisy złożone przez osoby reprezentujące strony zostały poświadczone notarialnie w dniu 9 listopada 2012 roku przed notariuszem C. P., rep. „A” (...)

Z kolei 20 maja 2013 roku pomiędzy (...) Sp. z o.o. w S. (reprezentowanym przez Prezesa Zarządu S. T. i członka Zarządu K. S.) – jako cedentem a (...) Sp. z o.o. w S. (reprezentowanym przez członka Zarządu R. K.) doszło do zawarcia aneksu nr (...) do umowy przelewy wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku, zgodnie z którym strony zgodnie postanowiły wprowadzić następujące zmiany umowy: w § 1 umowy wskazując jako dłużników J. G. i A. G.; w § 7 umowy, wskazując, że za przelaną wierzytelność cesjonariusz zapłaci cenę określoną jako 50.000,00 złotych (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) w terminie do dnia 30 grudnia 2012 roku Cedent zobowiązał się pokryć wszelkie koszty wynikające umowy przelewu wierzytelności. Pozostałe zapisy umowy pozostały bez zmian (§ 3 umowy). Podpisy złożone przez osoby reprezentujące strony zostały poświadczone notarialnie w dniu 22 maja 2013 roku przed notariuszem C. P., rep. „A” (...).

W związku z powyższym, pozwana (...) Spółka z o.o. w S. wystąpiła z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności w pkt II - wyrokowi Sądu Okręgowego w S. z dnia 9 września 2011 roku, sygn. akt I C 566/10 oraz w pkt I i III - wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27 października 2011 roku, sygn. akt I ACa 527/11, na jej rzecz. Postanowieniem z 15 listopada 2013 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie o sygn. akt I Co 212/13, z wniosku (...) Sp. z o.o. w S. z udziałem dłużników J. G. i A. G., w pkt I - nadał prawomocnemu wyrokowi Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 9 września 2011 roku, w sprawie o sygn. akt I C 566/10 - w zakresie pkt II na rzecz (...) Sp. z o.o. w S. jako następcy prawnemu (...) Sp. z o.o. w S.; w pkt II - nadał prawomocnemu wyrokowi Sądu Apelacyjnego w S. z 27 października 2011 roku, w sprawie o sygn. akt I ACa 527/11 - w zakresie pkt I i III na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. jako następcy prawnemu powoda (...) Sp. z o.o. w S., zaś w pkt III - zasądził od dłużników J. G. i A. G. na rzecz wierzyciela - (...) Sp. z o.o. w S. kwotę 127,00 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania klauzulowego. W dniu 27 grudnia 2013 roku pomiędzy Bankiem (...) a S. P. (1) doszło do zawarcia umowy restrukturyzacyjnej, w ramach której strony oświadczyły, iż zakresem umowy obejmując zadłużenie dłużnika w banku, które według stanu na dzień 26 grudnia 2013 roku wyniosło 399.951,80 złotych, w tym należność główna – 349.995,29 złotych; odsetki – 38.364,51 złotych; koszty sądowe – 11.592,00 złotych. Powyższa wierzytelność stwierdzona była nakazem zapłaty wydanym w dniu 26 czerwca 2013 roku przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie I Nc 190/13 (§ 1). Umowa miała na celu ustalenie płatności celem spłaty i restrukturyzacji zadłużenia (§ 2).

Postanowieniem z 2 lipca 2014 roku Prokuratura Okręgowa w Szczecinie (VI Ds. 74/12) w sprawie przeciwko S. T. – podejrzanemu o czyn z art. 296 § 1 k.k. i inne, postanowiła: w pkt I – zabezpieczyć na mieniu podejrzanego grożącemu orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w wysokości 211.840,50 złotych (dotyczące uszczuplenia podatku VAT), zaś w pkt II – powyższe zabezpieczenie dokonać poprzez zajęcie ruchomości w postaci 25 udziałów o łącznej wartości 50.000,00 złotych w spółce (...) Sp. z o.o. w S., których to udziałów właścicielem był S. T. – do kwoty 50.000,00 złotych – na poczet orzeczenia obowiązku naprawienia szkody.

Postanowieniem z 23 września 2016 roku (sygn. akt Sz.XIII Ns-Rej. KRS (...)) Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, w sprawie z wniosku Banku (...) S.A. z udziałem (...) Sp. z o.o. w S., w pkt 1 – ustanowił dla (...) Sp. z o.o. w S. kuratora w osobie A. S., w celu niezwłocznego powołania organów osoby prawnej, a w razie potrzeby podjęcia starań o jej likwidację; w pkt 2 – zobowiązał kuratora do składania Sądowi Rejonowemu pisemnych sprawozdań z podejmowanych czynności – w terminie 6 tygodni.

W dniu 13 kwietnia 2017 roku powodowie przesłali do (...) sp. z o.o. w S. oświadczenie o potrąceniu wierzytelności przysługującym im wobec spółki - tj. wierzytelności pieniężnej w wysokości 300.000,00 złotych z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości - działki gruntu oznaczonej numerem (...) położonej w S. przy ul. (...) wraz z własnością znajdujących się na tej działce

budynków stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności, objętych księgą wieczystą o nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie - przez okres od stycznia 2008 roku do 30 czerwca 2010 roku z wierzytelnością (...) Sp. z o.o. wynikającą z wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 9 maja 2011 roku, sygn. akt I C 566/10 oraz utrzymującego go w mocy wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, sygn. akt I ACa 527/11 z dnia 27 października 2011 roku, w wysokości 227.000,00 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 1 listopada 2008 roku i kwotą 19.167,00 złotych tytułem kosztów procesu. Dodatkowo powodowie wskazali, iż składane oświadczenie jest możliwe z uwagi na to, iż obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem, zaś w wyniku potrącenia umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Podkreślono, iż wierzytelność J. G. i A. G. stała się wymagalna w dniu 30 czerwca 2010 roku

Z kolei w piśmie z 10 kwietnia 2017 roku powodowie poinformowali pozwanego (...) Sp. z o.o., iż skierowali do (...) Sp. z o.o. oświadczenie o dokonaniu potrącenia przysługujące im wobec (...) Sp. z o.o. wierzytelności pieniężnej w wysokości 300.000,00 złotych z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości – działki gruntu oznaczonej nr (...) położonej przy ul. (...) w S. z budynkami z wierzytelnością (...) Sp. z o.o. wynikającą z wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 9 maja 2011 roku (sygn. akt I C 566/10) oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27 października 2011 roku (sygn. akt I ACa 527/11) – w wysokości 227.000,00 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 1 listopada 2008 roku i 19.167,00 złotych tytułem kosztów procesu. Wobec wzajemnego umorzenia wierzytelności, powodowie wnieśli o wycofanie prowadzonej przeciwko nim egzekucji w terminie niezwłocznym, ale nie później niż do dnia 18 kwietnia 2017 roku

Postanowieniem z 30 maja 2018 roku (sygn. akt Sz.XIII Ns-Rej. KRS (...); nr KRS (...)) Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, w sprawie z urzędu dotyczącej (...) Sp. z o.o. w S., wezwał S. P. (2) – Prezesa Zarządu R. K. – członka Zarządu (...) Sp. z o.o. w S. do złożenia: sprawozdań finansowanych spółki za lata 2005 – 2016, sprawozdań z działalności spółki za lata 2005 – 2016, oraz uchwały zgromadzenia wspólników o zatwierdzeniu sprawozdań finansowych i podziale zysku lub pokryciu straty za lata 2005 – 2016.

Pismem z 26 stycznia 2018 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie zawiadomił Prokuraturę Okręgową w Szczecinie o stwierdzeniu nie złożenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności, którego rozpoznanie zakończyło się wpisem do KRS wzmianek dotyczących sprawozdawczości spółki – podmiotu o nr KRS (...) za lata 2005 – 2015.

Wyrokiem z 20 września 2018 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie (sygn. akt I C 456/17), w sprawie z powództwa J. G. i A. G. przeciwko (...) Sp. z o.o.

w S. – o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności – w pkt I – oddalił powództwo; w pkt II – zasądził od powodów J. G. i A. G. solidarnie na rzecz pozwanej (...) Sp. z o.o. w S. kwotę 10.834,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu; zaś w pkt III – przyznał radcy prawnemu – A. A. od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Szczecinie kwotę 7.200,00 złotych plus podatek VAT w kwocie 1.656,00 złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Wyrokiem z dnia 23 lipca 2019 roku (sygn. akt I ACa 17/19), w sprawie z powództwa J. G. i A. G. przeciwko (...) Sp. z o.o. w S. – o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 września 2018 roku, sygn. akt I C 456/17, w pkt I – oddalił apelację, w pkt II – zasądził od powodów J. G. i A. G. solidarnie na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. kwotę 8.100,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, zaś w pkt III – przyznał radcy prawnemu A. A. od Skarbu Państwa – Sądowi Okręgowemu w Szczecinie kwotę 5.400,00 złotych wraz z należnym podatkiem od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi J. G. z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Przeciwko pozwanemu (...) Sp. z o.o. toczyła się przed Sądem Okręgowym

w S. sprawa z powództwa J. G., w której powód domagał się od spółki zapłaty na swoją rzecz kwoty 101.250,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 31 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty, a także zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powyższe żądanie wynikało ze straty jaką powodowie mieli ponieść poprzez nietrafnie wydane postanowienie o zabezpieczeniu w sprawie z powództwa (...) Sp. z o.o. oraz konieczność sprzedaży należącej do nich nieruchomości za

cenę niższą niż jej rzeczywista wartość. Dodatkowo, w piśmie z dnia 25 czerwca 2015 roku powód wskazywał, iż wnosi o zasądzenie od pozwanej spółki na jego rzecz kwoty 28.125,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami naliczanymi od kwoty 14.062,00 złotych od dnia 17 stycznia 2009 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 14.062,00 złotych od dnia wniesienia pisma do Sądu do dnia zapłaty, a także zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód wskazywał, iż pozwana spółka zajmowała nieruchomość w okresie od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku – w zakresie powierzchni biurowej (w tym kuchni i łazienki) znajdującej się na parterze budynku przy ul. (...) w S.. Zaznaczono, iż kwota 28.125,00 złotych stanowi odszkodowanie za bezumowne korzystanie przez pozwaną z parteru, zgodnie ze wzorem: 25 (liczba miesięcy, tj. za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku) x 3.000,00 złotych (tj. 75,00 m² x 40,00 złotych/m²) = 75.000,00 złotych x 3/8 (udział powoda w prawach do nieruchomości) = 28/125,00 złotych.

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2017 roku (sygn. akt I C 1062/13) Sąd Okręgowy w S. w sprawie z powództwa J. G. i A. G. przeciwko (...) Sp. z o.o. w S., S. T. i S. P. (1) – na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie z powództwa J. G. i A. G. przeciwko (...) Sp. z o.o. w S. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, która toczy się przed Sądem Okręgowym w Szczecinie pod sygn. akt I C 456/17.

W opinii biegłego sądowego z 28 listopada 2016 roku, sporządzonej na potrzeby powyższej sprawy określono wysokość czynszu najmu, jaki mógłby uzyskać powód w okresie od 5 września 2007 roku do dnia 31 grudnia 2007 roku, a jak kształtowałyby się stawki za korzystanie bez tytułu prawnego w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2010 roku przyjmując do oceny tych wartości wielkość i funkcje budynku położonego przy ul. (...) w S. z okresu przed rozbudową przez kolejnych nabywców. Zgodnie z wnioskami opinii:

- razem za okres od 5 września 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku – łączna wartość czynszu wyniosła 17.600,00 złotych;
- razem za okres od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku – łączna wartość czynszu wyniosła 171.600,00 złotych;
- ogółem za okres od 5 września 2007 roku do 31 grudnia 2010 roku – łączna wartość czynszu wyniosła 189.200,00 złotych.

Z kolei stawka za 1 m² ustalona została na następującym poziomie:

- w okresie od 5 września 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku:

a) powierzchnia wynajmowanych biur – 127,58 m²; cena średnia – 28,01 złotych / m²; stawka czynszu za wynajem 1 m² powierzchni biurowej wynosi 23,84 m² (28,01 złotych / m² x 0,851). Wysokość czynszu to: 127,58 m² x 23,84 złotych / m² = 3.042,00 złotych / miesiąc ~ 3.000,00 złotych/miesiąc.

b) powierzchnia wynajmowanych powierzchni magazynowych – 105,80 m²; cena średnia – 13,77 złotych/m²; stawka czynszu za wynajem 1 m² powierzchni biurowej wynosi 13,25 złotych / m² (13,77 złotych/m² x 0,962). Wysokość czynszu to: 105,80 m² x 13,25 złotych/m² = 1.402,00 złotych/miesiąc ~ 1.400,00 złotych / miesiąc. W latach 2008 – 2010 roku stawki uległy systematycznemu zwiększaniu.

Aktualnie przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie B. B., sygn. akt Km 2146/11, prowadzone jest przeciwko powodom postępowanie egzekucyjne na podstawie wniosku wierzyciela (...) Sp. z o.o. z dnia 4 listopada 2011 roku w oparciu o tytuł wykonawczy - wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie, sygn. akt I C 566/10 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, sygn. akt I ACa 527/11. Zaległość powodów na dzień 16 kwietnia 2019 roku wynosiła 171.458,75 złotych tytułem należności głównej, 166.130,67 złotych tytułem odsetek do dnia 16 kwietnia 2019 roku oraz 50.638,41 złotych tytułem opłaty egzekucyjnej.

Postępowania egzekucyjne prowadzone są również przeciwko m.in. S. T. w celu wyegzekwowania należności głównej w wysokości 349.995,29 złotych (Km 2127/14) czy S. P. (1) w celu wyegzekwowania należności głównej w wysokości 247.022,25 złotych (Km 210/13) oraz 183.111,22 złotych (Km 1764/15).

Sąd Okręgowy uznał, że w powyższym stanie rzeczy powództwa nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy zważył, że w niniejszej sprawie powodowie J. G. i A. G. domagali się uznania za bezskuteczną względem nich dwóch umów sprzedaży wierzytelności z 23 października 2012 roku oraz z 20 maja 2013 roku, na mocy których której (...) Sp. z o.o. sprzedała (...) Sp. z o.o. należącą do niej wierzytelność, przysługującą wobec J. G. i A. G., a wynikającą z wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 9 września 2011 roku, sygn. akt I C 566/10 i z wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 27 października 2011 roku, sygn. akt I ACa 527/11. Wynikająca z powyższych wyroków kwota wierzytelności to 227.000,00 złotych z ustawowymi odsetkami od 1 listopada 2008 roku, 19.167,00 złotych tytułem kosztów procesu, 1.800,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego oraz 72,00 złotych tytułem kosztów nadania klauzuli wykonalności. Powodowie argumentowali swoje roszczenie tym, iż przysługuje im względem cedenta wymagalna od 30 czerwca 2010 roku, podlegająca potrąceniu wierzytelność pieniężna w wysokości 300.000,00 złotych tytułem bezumownego korzystania przez (...) z nieruchomości należącej do powodów, 170.000,00 złotych tytułem należacej się powodom kary umownej z tytułu nie przystąpienia przez (...) Sp. z o.o. do zakupu nieruchomości położonej przy ul. (...) w S., a także tytułem odszkodowania za nie wykonanie zobowiązania wynikającego z udzielonego (...) Sp. z o.o. pełnomocnictwa z 8 maja 2008 roku oraz z tytułu nietrafnego zabezpieczenia – ustanowienia hipoteki przymusowej kaucyjnej na nieruchomości (łącznie kwota dochodzonych odszkodowań to 395.760,00 złotych oraz 213.750,00 złotych).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Sp. z o.o. w całości zaprzeczył argumentacji strony powodowej, w szczególności tym twierdzeniom, które odnosiły się do istnienia wierzytelności powodów względem (...) Sp. z o.o., jej wysokości oraz skuteczności jej potrącenia.

Sąd Okręgowy uznał, że osią sporu nie był fakt zawarcia przedmiotowych umów cesji, jak również fakt, iż na jej mocy doszło do przesunięcia składnika majątkowego (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o. Sporna okazała się natomiast kwestia zachowania przez stronę powodową terminu 5-letniego do wytoczenia powództwa od dokonania zaskarżonej czynności (termin prekluzyjny określony przepisem art. 534 k.c.), w jakim skutecznie można dochodzić ubezskutecznienia czynności prawnej. Sporne było także samo istnienie po stronie powodów wskazywanych przez nich wierzytelności.

Zdaniem Sądu Okręgowego - na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz twierdzeń podnoszonych przez strony, stwierdzić należy, że strona powodowa na żadnym etapie sprawy nie zdołała wykazać, by faktycznie przysługiwało jej skuteczne względem pozwanego roszczenie objęte skargą pauliańską. W ocenie Sądu Okręgowego materiał dowodowy przedłożony przez J. G. oraz A. G. nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, by powodowie faktycznie byli względem spółki wierzycielami, a zatem brak jest podstaw do przyjęcia, że powodom w rzeczywistości przysługują wskazywane przez nich w treści pozwu roszczenia podlegające potrąceniu z bezspornymi roszczeniami (...) Sp. z o.o. nabytymi od (...) Sp. z o.o.

Sąd Okręgowy wskazał, że domagano się uznania za bezskuteczną w stosunku do J. G. umowy cesji z dnia 23 października 2012 roku, jego powództwo zostało natomiast wniesione w dniu 18 maja 2018 roku, a więc z naruszeniem ww. terminu prekluzyjnego. Mając to na względzie należało uznać, iż powództwo J. G. podlegało oddaleniu.

Odnosząc się zaś do żądania uznania za bezskuteczną w stosunku do A. G. umowy z 20 maja 2013 roku (oznaczonego jako aneks do umowy z dnia 23 października 2012 roku poprzez który de facto dokonano rozszerzenia zakresu cesji również na drugiego powoda) Sąd Okręgowy uznał, że powód ten dochował terminu do wytoczenia powództwa z art. 534 k.c., albowiem miał on wytoczyć pozew również w dniu 18 maja 2018 roku. Niemniej, zdaniem Sądu Okręgowego, powód A. G. nie zdołał wykazać przesłanek skargi pauliańskiej.

W pierwszej kolejności nie zdołano wykazać istnienia wierzytelności, które podlegałyby ochronie poprzez realizację roszczenia z art. 527 k.c. Sąd Okręgowy zważył, że w niniejszej sprawie powodowie, oprócz wskazania zaskarżonej czynności, zobowiązani byli również do wykazania istnienia wierzytelności w toku procesu, bowiem dla uwzględnienia skargi pauliańskiej niezbędne jest m.in. wykazanie, że strona domagająca się ochrony jest wierzycielem dłużnika, który dokonał czynności. Powództwa zostały oparte na twierdzeniu, że czynności dotyczące cesji wierzytelności przysługującej (...) Sp. z o.o. wobec powodów zostały podjęte z pokrzywdzeniem powodów jako wierzycieli cedenta. W tym zakresie strona powodowa podniosła, że przysługują jej względem (...) Sp. z o.o. wierzytelności wynikające z: 1) bezumownego korzystania przez spółkę z nieruchomości należącej do powodów położonej przy ul. (...) w S. w łącznej wysokości 300.000,00 złotych; 2) należnej powodom kary umownej z tytułu nie przystąpienia przez (...) Sp. z o.o. do zakupu ww. nieruchomości – w kwocie 170000 złotych; a także: 3) z odszkodowania z tytułu niewykonania zobowiązania wynikającego z udzielonego spółce zabezpieczenia – ustanowienia hipoteki przymusowej kaucyjnej na nieruchomości.

W ocenie Sądu Okręgowego w realiach niniejszej sprawy powodowie nie udowodnili istnienia wskazywanych wierzytelności wobec (...) Sp. z o.o.

Sąd Okręgowy wskazał, że jako dowód istnienia wierzytelności z tytułu rzekomo należnej powodom kary umownej z tytułu nie przystąpienia przez (...) Sp. z o.o. do zakupu nieruchomości przy ul. (...) w S. w kwocie 170000 złotych powodowie przedłożyli jedynie kserokopię własnego oświadczenia zawartego w piśmie z dnia 30 lipca 2009 roku o potrąceniu tej kwoty z kwotą 170000 złotych stanowiącą sumę zaliczek wpłaconych przez spółkę z tytułu umowy przedwstępnej sprzedaży z 8 maja 2008 roku. Podkreślił, że okoliczności niedojścia do skutku zawarcia przyrzeczonej umowy były przedmiotem badania przez Sąd w sprawie I C 566/10, w którym Sąd uwzględnił powództwo (...), zasądzając na jej rzecz od J. G. i A. G. łącznie 239 000 złotych, na którą składa się między innymi kwota 170 000 złotych tytułem zaliczek na poczet zakupu nieruchomości na podstawie przedwstępnej umowy sprzedaży z 8 maja 2008 roku. Z uzasadnienia tego wyroku wynika, że w sprawie ustalono, że do zawarcia umowy sprzedaży nie doszło z winy J. i A. G., a nie spółki (...). Podnoszenie tych okoliczności przez powodów w tym procesie jawi się jako próba podważenia prawomocnego wyroku, który w myśl art. 365 § 1 k.p.c. wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz także inne sądy, a więc sąd orzekający w niniejszej sprawie. Niezależnie od powyższego data wyroku w sprawie I C 566/10 i data „oświadczenia o potrąceniu” świadczą, że mogły być podniesione/podnoszone w tamtym procesie. Tak więc nie sposób przyjąć za powodami,

że to oni są wierzycielami. Przytoczone okoliczności i fakty niezbitcie, zdaniem Sądu Okręgowego, dowodzą, że powodowie są dłużnikami w zakresie kwoty 170 000 złotych, w zakresie której „zgłaszają zarzut potrącenia”.

Sąd Okręgowy wskazał, że co do rzekomo przysługującego powodom odszkodowania z tytułu niewykonania zobowiązania i wynikającego z udzielonego spółce (...) zabezpieczenia – ustanowienia hipoteki przymusowej kaucyjnej oprócz ogólnego twierdzenia, że obciążenie to było niezasadne i w przeświadczeniu powodów mają podstawy do domagania się potrącenia „tej wierzytelności” powodowie wbrew obowiązkowi wynikającemu z przepisu art. 6 k.c. nie przedstawili żadnego dowodu dla wykazania faktu, z którego wywodzą skutki prawne. Nie powołali żadnych dowodów ani w pozwie ani w toku procesu zainicjowanego

w maju 2018 roku a zakończony w lutym 2020 roku. Sąd Okręgowy zważył, że w sprawie, w której doszło do udzielenia zabezpieczenia sąd powództwo (...) uwzględnił a nie oddalił, dlatego i w tym zakresie, twierdzenia powodów, że oni są wierzycielami, a nie dłużnikami, nie znajdują uzasadnienia ani faktycznego ani prawnego.

Odnośnie wierzytelności z tytułu bezumownego korzystania przez (...) Sp. z o.o. w S. z nieruchomości należącej do powodów w łącznej kwocie 300.000,00 złotych, Sąd Okręgowy wskazał, że powodowie przedłożyli jedynie własne oświadczenie zawarte w piśmie z 10 kwietnia 2017 roku o potrąceniu tej należności z wierzytelnością (...) Sp. z o.o. wynikającą z wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie w sprawie I C 566/10 i wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie I ACa 527/11. Oświadczenie to same w sobie nie stanowi wystarczającego dowodu potwierdzającego istnienie wskazanej w nim wierzytelności. Nie jest też wystraszającym dowodem powołanie się przez powodów na wszczęte inne postępowania sądowe zakończone czy też w toku. I tak, w sprawie z powództwa powodów przeciwko (...) sp. z

o.o. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego I C 456/17 Sąd powództwo prawomocnie oddalił. Dowodem przeciwnym, że jednak przyjęto istnienie wierzytelności z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości powodów przez (...) nie może być uzasadnienie sądu co do możliwości istnienia tej wierzytelności. Na uwagę zasługuje to, że zarówno w procesie przywołanym wyżej, jak i w tym, powodowie nie wykazali wysokości swojej wierzytelności w stosunku do (...) Sp. z o.o. z tytułu bezumownego korzystania z ich nieruchomości. Reasumując prawomocnie zakończone postępowanie w sprawie I C 456/17 nie dostarczyło dowodu co do powyższej wierzytelności, której potrącenia domagają się powodowie.

Zdaniem Sądu Okręgowego również powoływanie się przez powodów na toczące się nie zakończone postępowania sądowe nie dały dowodów na wysokość ich wierzytelności wobec (...) Sp. z o.o. z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości powodów przy ulicy (...) w S.. Tu mowa o procesach zainicjowanych przez powodów, a toczących się kolejno pod sygnaturami I C 45/15, I C 1062/13 tutejszego Sądu. Zdaniem Sądu Okręgowego - nie pozwalają one przyjęć, że powodowie wykazali przesłankę zaistnienia zaskarżalnej, tj. podlegającej ochronie wierzytelności pieniężnej w stosunku do dłużnika, który dokonał czynności prawnej objętej żądaniem ubezwłasnowolnienia w niniejszej sprawie. Sąd Okręgowy wskazał, że związanie dotyczy wyroków prawomocnych, co w okolicznościach sprawy nie ma miejsca. Sąd ten dysponował kserokopią opinii sporządzonej na potrzeby wskazanego postępowania. Wskazał jednak, że ustalenia biegłego sądowego powołanego w sprawie I C 1062/13 nie mogły stanowić dowodu w sprawie albowiem w niniejszym procesie powodowie nie naprowadzili Sądu dowodami na okres bezumownego korzystania z ich nieruchomości, wskazywany przez powodów od 1 stycznia 2008 roku do 31 stycznia 2010 roku lub od 1 stycznia 2008 roku do 30 czerwca 2010 roku (brak dowodów na wykazanie tej okoliczności), a nadto mimo wprowadzenia przez ustawodawcę przepisu art. 278¹ k.p.c. opinia opracowana na zlecenie Sądu w innej sprawie mogłaby stanowić dowód w niniejszej sprawie gdyby stanowiła podstawę orzekania w prawomocnie zakończonej sprawie (sprawa przywołana wyżej na potrzeby której opracowano opinię nadal jest w toku). W niniejszej sprawie dowód w postaci tej opinii, jak każdy dowód musiałby podlegać ocenie Sądu, po uprzednim odniesieniu się stron tego procesu, zgłoszeniu przez nie zarzutów co do wniosków i ustaleń biegłego w zakresie przyjętej miesięcznej stawki czynszu. Sąd Okręgowy podkreślił, że w niniejszej sprawie nie tylko strona powodowa nie naprowadziła dowodów na czasokres bezumownego korzystania z ich nieruchomości przez (...) Sp. z o.o., lecz ten czasokres wskazywała odmiennie, jak wynika z pism w sprawie i zeznań powoda J. G..

Sąd Okręgowy uznał zatem, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstaw do uznania istnienia po stronie powodowej realnych i skonkretyzowanych, a nie jedynie hipotetycznych (których udowodnienie wymagało z pewnością podjęcia szerszej, aniżeli zaprezentowana inicjatywy dowodowej) wierzytelności pieniężnych w stosunku do (...) Sp. z o.o., co stanowiło jedną z podstawowych przesłanek skargi pauliańskiej.

Sąd Okręgowy uznał też, że brak jest też jakichkolwiek przesłanek do twierdzenia, iż okoliczności zawarcia zaskarżonych umów cesji w rzeczywistości świadczyły o tym, by same umowy ukierunkowane były przede wszystkim na szybką zmianę właściciela wierzytelności z pokrzywdzeniem wierzycieli. Powodowie nie wykazali nadto, by działania (...) Sp. z o.o. polegające na przejściu od powodów pełnomocnictwa do wykonania zlecenia na wykonanie dokumentacji podjęte były celowo i zmierzały jedynie do nadania spółce pretekstu do wystąpienia przeciwko powodom do Sądu o zapłatę kary umownej z uwagi niewykonanie dokumentacji i do zabezpieczenia roszczenia poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości należącej do powodów w kwocie 200000 złotych. Powodowie w żadnym zakresie nie udowodnili, by w chwili obecnej ich rzekomy dłużnik był osobą niewypłacalną i nie posiadał majątku, z którego możliwe byłoby zaspokojenie wierzytelności strony powodowej, na które się powołuje. Tym bardziej brak jest jakichkolwiek przesłanek do twierdzenia, by pomiędzy wskazywaną przez powodów niewypłacalnością (...) Sp. z o.o., a zawartymi umowami cesji występował tzw. związek przyczynowy, tj. by sprzedaż przez (...) Sp. z o.o. wierzytelności spowodowała skuteczne potrącenie wzajemnych wierzytelności (bowiem takowych nie stwierdzono). W aktach brak jest dowodu na to, by pozwany miał wiedzę o istniejących zobowiązaniach dłużnika względem strony powodowej. Potwierdzeniem takiej okoliczności per se nie może być to, iż (...) Sp. z o.o. nie reagował na wskazanie różnych cen w umowie cesji (wątpliwości te, jak wskazano,

rozwiązane zostały w aneksie nr (...), nie przeprowadził egzekucji (dochodzenie należności leży jedynie w gestii wierzyciela). Sprzedaż wierzytelności nie mogła być tym samym działaniem celowym, nie była działaniem pozornym.

Za wiarygodne uznano dowody z dokumentów znajdujące się w aktach niniejszej sprawy, albowiem strony nie kwestionowały zarówno ich autentyczności, jak i ich treści. Jedynie kwestionowany dokument w postaci aneksu do umowy najmu (kwestionowano skuteczność tego dokumentu w kontekście rzekomej wierzytelności z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości powodów) nie dał jednoznacznych podstaw, iż spółka korzystała przez wskazany przez powodów czas z ich nieruchomości bez stosownego tytułu prawnego. Sąd Okręgowy nie powziął jednocześnie co do pozostałej zgromadzonej dokumentacji wątpliwości co do jej wiarygodności. Podstawą rekonstrukcji ustaleń faktycznych w sprawie stały się nadto zeznania S. T. i K. S., które okazały się spójne i korespondujące z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd Okręgowy wskazał, że rozstrzygnięcie o kosztach procesu zapadło zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, określoną w art. 98 § 1 k.p.c. W rozpoznawanej sprawie powodowie przegrali sprawę w całości. Tym samym zasadne okazało się zasądzenie od nich na rzecz pozwanego kosztów procesu, na które składało się jedynie wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego w wysokości ustalonej na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804), tj. 10.800,00 złotych (§ 2 pkt 7 rozporządzenia) oraz kwota 17,00 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa uznana za uzasadniony wydatek występującego w sprawie pełnomocnika. Orzeczenie w punkcie III zaskarżonego wyroku zapadło na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych przy czym wysokość należnego pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenia ustalono na podstawie § 8 punkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Powodowie J. G. i A. G. złożyli apelacje od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości.

Powyższemu orzeczeniu zarzucili:

I. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia, a w szczególności:

1. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie przez sąd pierwszej instancji granic zasady swobodnej oceny dowodów i rozpoznanie jedynie części zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z pominięciem pozostałych dowodów przedłożonych przez powodów, w szczególności: dowodu z przedwstępnej umowy sprzedaży prawa użytkowania wieczystego działki gruntu oznaczonej numerem (...), położonej w S. przy ul. (...) wraz z własnością znajdujących się na tej działce budynków stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności, z dnia 8 maja 2008 roku, zawartej przez powodów z (...) sp. z o.o. w formie aktu notarialnego, protokołu uzgodnień do umowy przedwstępnej, pełnomocnictwa z dnia 8 maja 2008 roku udzielonego przez powodów dla (...) sp. z o.o., uzasadnienia do wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 lutego 2011 roku, sygn. akt I ACa 786/10 i uzasadnienia do wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 lipca 2019 roku w sprawie sygn. akt I ACa 17/19, co w efekcie doprowadziło do uznania przez sąd, iż powodowie nie wykazali roszczenia dochodzonego pozwem.

2. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez bezpodstawne przyjęcie przez Sąd I instancji jakoby wierzytelność powodów wobec (...) Sp. z o.o. była rzekoma, a powodowie:

- nie udowodnili istnienia roszczenia, mimo, że w dokumentacji sprawy znajdują się dokumenty, z których wynika zasadność potrącenia przysługującej powodom kary umownej w kwocie 170.000 złotych z kwotą zaliczek wpłaconych powodom przez (...) sp. z o.o., powodowie przedłożyli dokumenty: przedwstępną umowę sprzedaży z 8 maja 2008 roku, protokół uzgodnień i pełnomocnictwo z 8 maja 2008 roku udzielone przez powodów dla (...) sp. z o.o., a także oświadczenie o potrąceniu,

- nie udowodnili istnienia wierzytelności z tytułu bezumownego korzystania

z należącej do powodów nieruchomości należącej do (...) Sp. z o.o. w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 30 czerwca 2010 roku, podczas gdy kwota wierzytelności jest udowodniona opinią biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości sporządzonej w sprawie I C 1062/13, a także pismami powodów wzywającymi (...) Sp. z o.o. do opuszczenia nieruchomości i wskazaniem miesięcznej kwoty, jaką powodowie chcą uzyskać od (...) Sp. z o.o. z tytułu korzystania z nieruchomości, gdy (...) Sp. z o.o. dobrowolnie nie opuści nieruchomości, a także ustaleniami Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w sprawie o sygn. akt I ACa 17/19, iż co do zasady J. G. i A. G. udowodnili, że przysługuje im prawo do odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości, a spółka (...) była posiadaczem nieruchomości w złej wierze.

3. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że do sprzedaży nieruchomości położonej w S. przy ul. (...) doszło z winy powodów, podczas gdy ze zgromadzonej dokumentacji – umowy przedwstępnej umowy sprzedaży z 8 maja 2008 roku, protokołu uzgodnień, uzasadnienia Sądu Apelacyjnego w sprawie o sygn. akt I ACa 786/10 wynika, że powodowie spełnili wszelkie uzgodnione warunki zawarte w przedwstępnej umowie sprzedaży byli gotowi do sprzedaży nieruchomości, a (...) Sp. z o.o. nie stawiała się u notariusza celem zawarcia umowy sprzedaży, przy czym legalizacja budowy nie miała znaczenia dla zawarcia umowy sprzedaży.

4. W ocenie powoda analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku w kontekście całokształtu twierdzeń i zarzutów stron prowadzi do wniosku, że sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż pominął dowody i merytoryczne zarzuty powodów, przez co pozostawił poza oceną Sądu okoliczności faktyczne stanowiące przesłanki zastosowania norm prawa materialnego.

II. naruszenie przepisu art. 5 k.c. w związku z art. 534 k.c. poprzez nierozważenie, czy powoływanie się na przedawnienie roszczenia w okolicznościach tej konkretnej sprawy stanowi nadużycie prawa podmiotowego i uzasadnia zastosowanie art. 5 k.c.

W związku z powyższymi zarzutami w apelacjach wniesiono o:

1. zmianę wyroku i uznanie czynności prawnej: umowy sprzedaży wierzytelności zawartej dnia 23 października 2012 roku z potwierdzeniem notarialnym podpisów przed notariuszem w Kancelarii Notarialnej w S. C. P. (Repertorium A numer (...)) na mocy której (...) Sp. z o.o. sprzedała (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością należąca do niej wierzytelność przysługującą wobec J. G. – ul. (...), (...)-(...) S., a wynikającą z wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 9 września 2011 roku, sygn. akt I C 566/10 i z wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, sygn. akt I ACa 527/11 i umowy sprzedaży wierzytelności zawartej dnia 20 maja 2013 roku (aneks nr (...) do umowy z dnia 23 października 2012 roku) z potwierdzeniem notarialnym podpisów w dniu 22 maja 2013 roku przed notariuszem w Kancelarii Notarialnej w S. C. P. (Repertorium A numer (...)), na mocy której (...) Sp. z o.o. sprzedała (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością należąca do niej wierzytelność przysługującą wobec A. G., a wynikającą z wyroku Sada Okręgowego w Szczecinie z dnia 9 września 2011 roku, sygn. akt I C 566/10 i z wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, sygn. akt I ACa 527/11 za czynność prawną bezskuteczną w stosunku do powodów

względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia, przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego,

2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów procesu za pierwszą instancję oraz kosztów postępowania apelacyjnego, według norm przepisanych

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Na wstępie wskazać trzeba, że zaskarżony wyrok podlegał sprostowaniu z uwagi na zawartą w nim niedokładność w zakresie oznaczenia rozpoznawanej sprawy. Sąd Okręgowy sformułował wyrok w taki sposób, jakby rozstrzygnął jedną sprawę z powództwa J. G. i A. G. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S., podczas gdy analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku, a także lektura akt sprawy prowadzi do wniosku, że powyższy wyrok został wydany w dwóch sprawach połączonych do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia, to jest w sprawie z powództwa J. G. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadzonej pod sygnaturą akt I C 625/18 i w sprawie z powództwa A. G. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadzonej pierwotnie pod sygnaturą akt I C 1338/18.

Sąd Apelacyjny dostrzegł, że w pozwie wniesionym w dniu 18 maja 2018 roku jako powodowie zostali wymienieni zarówno J. G., jak i A. G., jednak prawomocnym zarządzeniem z dnia 29 sierpnia 2018 roku [vide karta 157 akt] pozew A. G. został zwrócony, a tym samym nie wywoływał skutków prawnych. Sąd Okręgowy w Szczecinie nadał natomiast następnie bieg ponownemu pozwowi A. G. zawartemu w piśmie wniesionym w dniu 21 sierpnia 2018 roku [vide karty 186 – 202 akt], załączonemu do pisma z dnia 20 sierpnia 2018 roku [k. 149 – 156 akt], który został zarejestrowany pod sygn. akt I C 1338/18. Postanowieniem z dnia 22 marca 2019 roku połączono sprawę z powództwa J. G. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadzonej pod sygnaturą akt I C 625/18 ze sprawą z powództwa A. G. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadzonej pod sygnaturą akt I C 1338/18.

Zaznaczyć trzeba, że połączenie spraw do jednoczesnego rozpoznania w trybie art. 219 k.p.c. ma jedynie techniczny charakter, nie oznacza powstania jednej nowej sprawy, a każda z połączonych spraw zachowuje samodzielność, wymagającą odrębnego rozstrzygnięcia. Wprawdzie sąd wydaje jeden wyrok, ale zawierający rozstrzygnięcia co do każdej z połączonych spraw z osobna, a zamieszczenie rozstrzygnięć w jednym wyroku (wyrok łączny) nie niweczy samodzielności połączonych spraw [vide m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2009 roku, sygn. akt III PZ 5/09, Lex nr 551888 oraz . postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 roku, sygn. akt II UZ 85/16, Lex nr 2298306, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 grudnia 2019 roku, sygn. akt V ACa 80/19, Lex nr 2946480]. Wprawdzie na skutek połączenia spraw w trybie art. 219 k.p.c. powstaje po jednej lub obu stronach procesu wielopodmiotowość, ale między tymi podmiotami nie nawiązuje się stosunek współuczestnictwa procesowego. W każdej z połączonych spraw zapada osobne rozstrzygnięcie, nawet jeżeli zapada w jednym wyroku, przy czym ma on wtedy formę wyroku łącznego, podlegającego samodzielnemu zaskarżeniu w odniesieniu do każdego z orzeczeń zapadłego w danej sprawie [vide m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2019 roku, sygn. akt I CZ 29/14, Lex nr 1521229]

Z powyższych przyczyn Sąd Apelacyjny na podstawie art. 350 § 1 i 3 k.p.c., dokonał w punkcie pierwszym swojego wyroku odpowiedniego sprostowania zaskarżonego wyroku poprzez prawidłowe oznaczenie spraw stanowiących przedmiot rozstrzygnięcia oraz usunięcie oczywistej niedokładności w sposobie rozstrzygnięcia poprzez wskazanie, że oddaleni podlegają powództwa w obu połączonych sprawach. Sąd odwoławczy uznał, że takie sprostowanie nie prowadzi do merytorycznej zmiany rozstrzygnięcia, a jedynie wyraża w treści wyroku rzeczywistą wolę sądu pierwszej instancji, który, jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w istocie odrębnie rozpoznał sprawę z powództwa J. G. i sprawę z powództwa A. G.. Sąd Apelacyjny obowiązany jest wskazać, że skorygowania wymagałoby także rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie drugim zaskarżonego wyroku, które powinny być odrębnie rozliczone dla każdej z połączonych spraw, jednak nie mogło to nastąpić w ramach sprostowania, gdyż wiązałyby z merytoryczną zmianą rozstrzygnięcia – i to w istocie na niekorzyść skarżących – co uznać należy za niedopuszczalne.

Przechodząc do merytorycznej oceny sprawy Sąd Apelacyjny wskazuje, że apelacje powodów nie zasługiwały na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że sąd pierwszej instancji w granicach wniosków stron przeprowadził wszystkie dowody niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy, poddał je ocenie mieszczącej się w ramach wyznaczonych dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. i w oparciu o tak zgromadzony i oceniony materiał dowodowy poczynił w badanej sprawie trafne ustalenia faktyczne, które sąd odwoławczy w pełni aprobuje i przyjmuje za własne.

Sąd Okręgowy dokonał także co do zasady prawidłowej subsumcji ustalonego stanu faktycznego do obowiązujących norm prawa materialnego, aczkolwiek argumentacja sądu pierwszej instancji wymaga uzupełnienia i rozwinięcia.

Zaznaczyć trzeba, że obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji, określony w art. 378 § 1 k.p.c., obejmuje zakaz wykraczania poza wyznaczone w tym przepisie granice oraz nakaz rozważenia wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (vide mająca moc zasady prawnej uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 31 stycznia 2008 roku, sygn. akt III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55). Przypadek konieczności zastosowania z urzędu przepisu prawa materialnego zachodzi w rozpoznawanej sprawie, albowiem sąd pierwszej instancji częściowo nieprawidłowo zastosował materialnoprawny art. 534 k.c.

Na wstępie wskazać trzeba, że powodowie w wytoczonych powództwach domagali się uznania za bezskuteczne w stosunku do nich czynności prawnych w postaci umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku i aneksu numer (...) z dnia 20 maja 2013 roku do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku jako dokonanych z pokrzywdzeniem powodów jako wierzycieli (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Tym samym sąd pierwszej instancji zasadnie przyjął, że podstawą prawną powództw stanowią przepisy o ochronie wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika zawarte w art. 527 – 534 k.c.

Tym samym zastosowanie w badanej sprawie ma art. 534 k.c., który stanowi, że uznania czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczną nie można żądać po upływie lat pięciu od daty tej czynności. Przepis ten wprowadza termin zawity do wytoczenia skargi pauliańskiej, przy czym zgodzić się należy z sądem pierwszej instancji, że termin ten biegnie indywidualnie od daty każdej czynności prawnej mającej na celu pokrzywdzenie wierzyciela. Oznacza to, że pozew o uznanie za bezskuteczną umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku powinien być co do zasady wniesiony do dnia 23 października 2012 roku, zaś pozew o uznanie za bezskuteczną czynności w postaci aneksu numer (...) z dnia 20 maja 2013 roku do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku powinien być wniesiony do dnia 20 maja 2013 roku.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że sąd pierwszej instancji przyjął, że powództwo J. G. o uznanie za bezskuteczną umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku powinno zostać oddalone z uwagi na to, że pozew został przez niego wniesiony w dniu 18 maja 2013 roku, to jest po upływie pięcioletniego terminu. Akceptując co do zasady powyższe stanowisko zauważyć należy, że Sąd Okręgowy błędnie założył, że powód ten domagał się uznania za bezskuteczną w stosunku do niego zarówno umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku, jak i aneksu numer (...) z dnia 20 maja 2013 roku do powyższej umowy. Sąd Okręgowy wadliwie utożsamiał w tym zakresie zakres legitymacji powoda do zaskarżenia powyższych czynności z przedmiotem przedmiotowych umów. Innymi słowy, sąd pierwszej instancji przyjął, że skoro przedmiotem umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku była sprzedaż wierzytelności przysługująca cedentowi w stosunku do J. G., zaś aneksem numer (...) rozszerzono przedmiot umowy na sprzedaż wierzytelności także wobec A. G., to J. G. jest uprawniony do zaskarżenia tej pierwszej czynności, zaś A. G. – może domagać się uznania za bezskuteczną w stosunku do niego tej ostatniej czynności. Jest to z góry błędne założenie. Ochrona na podstawie przepisów o skardze paulińskiej przysługuje bowiem wierzycielom, którzy mogą domagać się uznania za bezskuteczną w stosunku do nich każdej czynności dłużnika, na mocy której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową z ich pokrzywdzeniem. Okoliczność, że w badanej sprawie powodowie mieli status zarówno wierzycieli, jak i dłużników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie miała znaczenia z punktu widzenia legitymacji powodów. Przy założeniu, że powodom przysługiwała wierzytelność podlegająca ochronie na podstawie art. 527 i następnych kodeksu cywilnego, każdy z nich mógłby domagać się uznania za bezskuteczną w stosunku do siebie zarówno umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku, jak i aneksu numer (...) z dnia 20 maja 2013 roku do powyższej umowy. Z treści pozwów wniesionych w rozpoznawanych sprawach wynika, że o ile w stosunku do A. G. powodowie zaskarżyli wyłącznie tę ostatnią czynność prawną, o tyle w odniesieniu do J. G. domagali się uznania za bezskuteczną

zarówno umowy z dnia 23 października 2012 roku, jak i aneksu numer (...) z dnia 20 maja 2013 roku. Jest zaś oczywiste, że powód J. G. wniósł pozew w niniejszej sprawie przed upływem pięcioletniego terminu od zawarcia tego aneksu, a tym samym jego powództwo w powyższej części nie mogło być oddalone na podstawie art. 534 k.c.

Odmierna sytuacja dotyczy powództwa wytoczonego przez A. G.. Zaznaczyć trzeba, że powyższy powód domagał się w pozwie uznania za bezskuteczną w stosunku do niego wyłącznie czynności prawnej w postaci sporządzonego w dniu 20 maja 2013 roku aneksu numer (...) do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku. Wprawdzie we wnioskach apelacji zostało zawarte żądanie uznania za bezskuteczne wobec obydwu powodów zarówno umowy z dnia 23 października 2012 roku, jak i aneksu numer (...) z dnia 20 maja 2013 roku, jednak na etapie postępowania apelacyjnego powyższa zmiana powództwa polegająca na jego przedmiotowym rozszerzeniu była niedopuszczalna z uwagi na treść art. 383 k.p.c. Tym samym przedmiotem oceny mogła być wyłącznie skarga pauliańska wytoczona przez A. G. dotycząca aneksu numer (...) do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku.

Jak wskazano wyżej - termin do zaskarżenia powyższej czynności prawnej upłynął w dniu 20 maja 2018 roku Sąd pierwszej instancji błędnie uznał, że powód A. G. go zachował. Uszło jego uwadze, że pozew A. G. wniesiony w dniu 18 maja 2018 roku został prawomocnie zwrócony (zarządzenie z dnia 29 sierpnia 2018 roku - k. 157; zarządzenie o prawomocności zwrotu z dnia 26 października 2018 roku - k. 163). Pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do Sądu (art. 130 § 2 zdanie drugie k.p.c.). Wprawdzie – jak wskazano wyżej - po zwrocie pozwu powód ten wniósł pozew o tożsamej treści ponownie z dniem 21 sierpnia 2018 roku (sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I C 1338/18), jednakże nie konwalidowało to zwrotu pozwu z dnia 18 maja 2018 roku, ani nie oznaczało, że powód wniósł drugi pozew w terminie wniesienia pierwszego. Drugi pozew, w sprawie I C 1338/18, został złożony z oczywistym uchybieniem wpływającemu w dniu 20 maja 2018 roku terminu z art. 534 k.c., będącego terminem zawitym.

Powyższe przesądza, że w stosunku do powoda A. G. wystarczającą przesłanką oddalenia powództwa jest uchybienie terminowi z art. 534 k.c.

W tym stanie rzeczy już w tym miejscu, jako że uchybienie terminowi z art. 534 k.c. jest najdalej idącą okolicznością niwecząco powództwo, należy ustosunkować się do wyrażonego przez obydwu powodów zarzutu naruszenia art. 534 k.c. w związku z art. 5 k.c. Uzasadniając ten zarzut powodowie powoływali się na naganną postawę (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, wiek i stan zdrowia J. G. oraz niewielkie przekroczenie terminu do wniesienia pozwu. Powodowie wskazali, że pozwana, podnosząc zarzut przedawnienia, nadużyła swojego prawa podmiotowego.

W pierwszej kolejności zauważyć trzeba, że termin z art. 534 k.c. nie jest terminem „przedawnienia”. Jest to termin zawity (prekluzyjny), którego upływ oznacza wygaśnięcie uprawnienia do dochodzenia bezskuteczności. Sąd orzekający bada jego zachowanie z urzędu, nie zaś na zarzut strony pozwanej. Zastosowanie przepisu art. 534 k.c. nie jest zatem kwestią przysługującego pozwanej prawa podmiotowego. W judykaturze wyrażony został jednak pogląd, że nie wyłącza to jednak możliwości zastosowania w razie upływu tego terminu przepisu art. 5 k.c. [vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2008 roku, sygn. akt III CZP 104/08, Lex nr 478177]. Ponieważ w rozpoznawanej sprawie nie może być mowy o sprzeczności ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa, należy ją rozpatrzyć z punktu widzenia zasad współzycia społecznego.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się tego, aby taka sprzeczność w rzeczywistości zachodziła. Jakkolwiek powodowie stosunkowo nieznacznie uchybili terminowi z art. 534 k.c., to jednak należy zaakcentować, że jest to jeden z najdłuższych terminów zawitych i zachowanie przez wierzyciela staranności oraz dbałości o własne interesy nie jest nadmiernym wymaganiem [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2018 roku, sygn. akt III CSK 394/16, Lex nr 2475045]. Zakładana naganność postępowania dłużnika jest przy tym elementem wpisanym w konstrukcję skargi pauliańskiej, a więc zarazem w długość terminu do wystąpienia z powództwem. Zastosowanie art. 5 k.c. polegające faktycznie na tym, że termin ten zostanie wydłużony, mogłoby zatem dotyczyć, w ocenie sądu rozpoznającego sprawę, przypadków zupełnie wyjątkowych. Powodowie nie wykazali tymczasem, aby działania pozwanej spółki w jakikolwiek sposób uniemożliwiły im zachowanie pięcioletniego terminu, zwłaszcza, że – najwidoczniej nie doznając żadnych

przeszkód - występowali już wcześniej przeciwko niej na drogę sądową. Powodowi J. G. w wytoczeniu powództwa, jak i w aktywnym uczestniczeniu w tych sprawach (jak również w sprawie niniejszej) nie przeszkadzał przy tym ani wiek, ani stan zdrowia. Terminu do wytoczenia powództwa tym bardziej powinien dochować powód A. G., w wypadku którego jedyną przyczyną uchybienia było nieuzupełnienie w terminie braku formalnego pozwu, co skutkowało ostatecznie jego zwrotem. Nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, aby z powodu uchybienia zasadom współżycia społecznego można było usprawiedliwić ewidentne niedbalstwo.

Konkludując, z powyższych przyczyn zasadne było - z uwagi na upływ terminu zawitego zawartego w art. 534 k.c. - oddalenie powództwa A. G. o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niego czynności prawnej w postaci aneksu numer (...) do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku oraz powództwa J. G. o uznanie za bezskuteczną wobec tego powoda umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku. Na tej podstawie nie było dopuszczalne oddalenie powództwa J. G. o uznanie za bezskutecznego w stosunku do niego aneksu numer (...) do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 października 2012 roku, jako wniesionego przed upływem pięcioletniego terminu przewidzianego w art. 534 k.c. Sąd Apelacyjny dostrzegł, że sąd pierwszej instancji wadliwie przyjął odwrotne założenie, jednak nie doprowadziło go to ostatecznie do błędnych rozstrzygnięć. Do każdej z tej czynności mają bowiem zastosowania te same rozważania dotyczące przesłanek skargi pauliańskiej.

Zgodnie z dyspozycją art. 527 § 1 k.c. „gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć”. Stosownie do treści art. 531 § 1 k.c. - „uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która skutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową”

Przepisy powyższe kreują tzw. skargę pauliańską, stanowiącą formę ochrony wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika.

W rozpoznawanej sprawie zasadniczy spór dotyczył istnienia wierzytelności, z których strona powodowa wywodziła swoje roszczenie. Powodowie twierdzili bowiem, że przysługuje im w stosunku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością trójakiego rodzaju wierzytelności: po pierwsze, wierzytelność z tytułu wynagrodzenia należnego za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów położonej w S. przy ulicy (...) wynosząca łącznie 30000 złotych; po drugie, wierzytelność z tytułu kary umownej przysługującej w związku z niezawarciem umowy sprzedaży opisanej wyżej nieruchomości w kwocie 170000 złotych; po trzecie, wierzytelność o zapłatę odszkodowania z tytułu niewykonania zobowiązania wynikającego z udzielonego dłużnikowi pełnomocnictwa oraz z tytułu ustanowienia zabezpieczenia w postaci hipoteki na przedmiotowej nieruchomości

W rozpoznawanej sprawie jest bezsporne, że nie doszło do ustalenia istnienia powyższych wierzytelności tytułami wykonawczymi wydanymi przeciwko dłużnikowi. W szczególności nie zostało wydane jakiegokolwiek prawomocne lub natychmiast wykonalne orzeczenie zasądzające świadczenia pieniężne od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na rzecz powodów. Okoliczność ta nie stanowi jednak przeszkody do wytoczenia powództwa przeciwko osobie trzeciej o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela, albowiem istnienie wierzytelności podlegającej ochronie w drodze skargi pauliańskiej może być wykazywane także w ramach postępowania zainicjowanego powyższym powództwem. W takim przypadku - stosownie do dyspozycji art. 6 k.c. - ciężar dowodu istnienia wierzytelności oraz jej wysokości spoczywa na stronie powodowej.

Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, że powodowie z tego obowiązku procesowego nie wywiązali się w sposób umożliwiający ustalenie istnienia i wysokości wierzytelności, stanowiących przedmiot ochrony w drodze skargi pauliańskiej.

W tym aspekcie w szczególności za chybiony uznać trzeba zarzut nierozpoznania istoty sprawy oparty na twierdzeniu, że poprzez pominięcie dowodów i merytorycznych zarzutów strony powodowej poza oceną sądu pozostały okoliczności faktyczne stanowiące przesłanki zastosowania norm prawa materialnego.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego przyjmuje jednolicie, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy sąd ten zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie [vide m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2012 roku, sygn. akt IV CZ 156/12, Lex nr 1231340 i przywołane tam orzecznictwo]. Z zawartego w apelacji zarzutu nierozpoznania istoty sprawy wynika jednak tymczasem jedynie to, że w ocenie skarżącego zachodzi potrzeba uzupełnienia podstawy faktycznej orzeczenia. W takiej sytuacji nie zachodzi jednak nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. [vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2013 roku, sygn. akt III CZ 51/13, Lex nr 1422036]. W obecnym stanie prawnym ze względu na przyjęty model apelacji pełnej, postępowanie przed sądem drugiej instancji stanowi kontynuację postępowania pierwszoinstancyjnego, a zatem usunięcie wadliwości lub uzupełnienie postępowania dowodowego, nawet w znacznym zakresie, bez względu na ich znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia, powinno nastąpić w drugoinstancyjnym - a nie ponownym pierwszoinstancyjnym – postępowaniu. uchylecia przez Sąd drugiej instancji wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji nie uzasadnia niewzięcie przez ten sąd pod rozwagę wszystkich dowodów, które mogły służyć do należytego rozpatrzenia sprawy, albo nieprzeprowadzenie jakichś dowodów, ponieważ wszystkie tego rodzaju braki powinny być w systemie apelacji pełnej usuwane bezpośrednio w postępowaniu apelacyjnym [vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2019 roku, sygn. akt III PZ 1/19, OSNP 2020/3/26 i przywoływane tam orzecznictwo]. Tak sformułowany zarzut nierozpoznania istoty sprawy należało zatem uznać za bezzasadny.

Za chybiony uznać trzeba także zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w powyższym przepisie sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału”, a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1966 roku, II CR 423/66, OSNPG 1967/5-6/21; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 roku, I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2002 roku, IV CKN 1218/00, Lex, nr 80266; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 roku, IV CKN 1256/00, Lex, nr 80267]. Jak ujmuje się w literaturze, moc dowodowa oznacza siłę przekonania uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń na temat okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, zaś wiarygodność decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę. Przyjmuje się jednocześnie, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego [vide uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 1980 roku, II URN 175/79, OSNC 1980/10/200; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 roku, II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000/17/655; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2000 roku, III CKN 1049/99, Lex nr 51627; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2000 roku, IV CKN 1097/00, Lex nr 52624; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2000 roku, V CKN 94/00, Lex nr 52589; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, IV CKN 1383/00, Lex nr 52544; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2001 roku, II UKN 423/00, OSNP 2003, nr 5, poz. 137; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2002 roku, IV CKN 859/00, Lex nr 53923; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 roku, IV CKN 1050/00,

Lex nr 55499; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, II CKN 817/00, Lex nr 56906; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, IV CKN 1316/00, Lex nr 80273].

Jak słusznie zauważa się w orzecznictwie, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Dla skuteczności zarzutu naruszenia wyżej wymienionego przepisu nie wystarcza zatem stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając. Zwalczanie swobodnej oceny dowodów nie może więc polegać li tylko na przedstawieniu własnej, korzystnej dla skarżącego wersji zdarzeń, lecz konieczne jest - przy posłużeniu się argumentami wyłącznie jurydycznymi - wykazanie, że wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wyrok sprawy [tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 lipca 2008 roku, VI ACa 306/08].

W okolicznościach niniejszej sprawy, w tym w świetle zarzutów apelacji, nie sposób uznać, aby doszło do istotnego procesowo naruszenia przez sąd pierwszej instancji normy prawnej zawartej w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenił bowiem dowody i na ich podstawie wyciągnął trafne wnioski co do okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. W szczególności sąd pierwszej instancji oparł się na całokształcie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym także na dowodach z dokumentów wskazanych w zarzutach apelacyjnych. Sąd Okręgowy doszedł jednak do trafnego wniosku, że zaoferowane przez powodów dowody nie potwierdzają w sposób wystarczający podanej przez nich wersji wydarzeń, w szczególności co do istnienia i wysokości wierzytelności stanowiących przedmiot ochrony w drodze skargi paulińskiej. W ocenie sądu odwoławczego brak podstaw do konstruowania twierdzenia, że ocena dowodów dokonana przez sąd pierwszej instancji była wadliwa, jak również negowania prawidłowości wyprowadzonych z tak ocenionego materiału dowodowego ustaleń faktycznych.

Jak wskazano wyżej – powodowie powoływali się na przysługiwanie im trojakiemu rodzajowi wierzytelności w stosunku do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Sąd Okręgowy zbadał twierdzenia strony powodowej o istnieniu każdej z tych wierzytelności w oparciu o zaoferowany przez powodów materiał dowodowy.

W pierwszej kolejności przedmiotem jego rozważań była wierzytelność powodów o zapłatę kary umownej z tytułu niewykonania przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Sąd pierwszej instancji zasadnie przyjął, że dowodem na istnienie tego rodzaju wierzytelności nie jest dokument w postaci oświadczenia o potrąceniu, albowiem potwierdza on jedynie fakt złożenia przez powodów określonego oświadczenia woli, natomiast nie jest on wystarczający do stwierdzenia istnienia wierzytelności zgłoszonej do potrącenia. Wbrew twierdzeniom powodów Sąd Okręgowy ustalając stan faktyczny nie pominął również dowodów z dokumentów w postaci przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 8 maja 2008 roku, protokołu uzgodnień do umowy przedwstępnej oraz pełnomocnictwa z dnia 8 maja 2008 roku. Sąd pierwszej instancji na podstawie powyższych dowodów ustalił w sposób zgodny z twierdzeniami powodów, że:

- po pierwsze, powodowie w dniu 8 maja 2008 roku zawarli z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością przedwstępną umowę sprzedaży, w której J. G. i A. G. zobowiązali się sprzedać (...) Sp. z o.o. całe swoje udziały w prawie użytkowania wieczystego działki gruntu oznaczonej nr (...) położonej przy ul. (...) w S. wraz z udziałami we własności znajdujących się na tej działce budynków, stanowiących odrębne nieruchomości, w stanie wolnym od jakichkolwiek ciężarów, obciążeń roszczeń, hipotek i praw osób trzecich – najpóźniej do dnia 31 lipca 2008 roku, a (...) Sp. z o.o. zobowiązał się powyższe prawo wieczystego użytkowania nieruchomości wraz z własnością budynków kupić, przy czym strony zobowiązały zawrzeć umowę przyrzeczoną w wykonaniu przedwstępnej umowy sprzedaży po spełnieniu się warunku, jakim było wydanie przez uprawniony organ decyzji udzielającej pozwolenia na użytkowanie wszystkich obiektów posadowionych na działce gruntu nr (...) na cele handlowo-usługowe lub

mieszkalno-usługowe, oznaczającej m.in., że zalegalizowana została samowola budowlana na działce gruntu nr (...) dotycząca dobudowanych pomieszczeń w budynku przyległym do wybudowanego na podstawie stosownego zezwolenia budynku warsztatowego;

- po drugie, że w powyższej umowie strony zgodnie ustaliły między innymi, że w przypadku niewykonania umowy objętej aktem przez stronę kupującą, strona kupująca zapłacić miała sprzedającym karę umowną w kwocie 170000 złotych w terminie do dnia 31 października 2008 roku, przy czym kwota ta miała zostać potrącona przez sprzedających z kwoty zapłaconych na ich rzecz zaliczek na poczet ceny oraz zrzec się miała dochodzenia od sprzedających roszczeń z tytułu nakładów poczynionych na przedmiotową nieruchomość i kosztów związanych z przygotowaniem dokumentacji projektowej zmierzającej do zawarcia umowy przyrzeczonej.

Tym samym w świetle powyższych ustaleń nie budzi wątpliwości, że na rzecz powodów zastrzeżono karę umowną na wypadek niewykonania przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością zobowiązania do zawarcia umowy przyrzeczonej. Powyższa okoliczność wynikająca z przedłożonych dokumentów nie była jednak tożsama z ustaleniem, że powodom taka wierzytelność przysługuje, albowiem w tym celu powinni wykazać spełnienie przesłanek warunkujących powstanie roszczenia o zapłatę kary umownej, to jest przede wszystkim fakt niewykonania przez kupującego zobowiązania do zawarcia umowy przyrzeczonej na skutek okoliczności, za które kupujący ponosi odpowiedzialność. W rozpoznawanej sprawie wprawdzie poza sporem pozostaje, że nie doszło do zawarcia przyrzeczonej umowy sprzedaży, jednak również jest okolicznością bezsporną, że nie ziścił się warunek zastrzeżony w umowie przedwstępnej polegający na wydaniu przez uprawniony organ decyzji udzielającej pozwolenia na użytkowanie wszystkich obiektów posadowionych na działce gruntu nr (...) na cele handlowo-usługowe lub mieszkalno-usługowe. Przedmiotem sporu było natomiast ustalenie okoliczności, które doprowadziły do niespełnienia tego warunku. Sąd Okręgowy – wbrew zarzutom skarżących – w tym zakresie ustalił zgodnie z twierdzeniami powodów, że w przedwstępnej umowie sprzedaży J. G. i A. G. zobowiązują się udzielić (...) Sp. z o.o. nieodwołanego i nie gasnącego z chwilą śmierci pełnomocnictwa do zastępowania przed Urzędem Miasta w S. oraz wszelkimi innymi osobami, urzędami i organami w sprawie uzyskania przedmiotowej decyzji, a w związku z tym do składania wszelkich wniosków, pism i oświadczeń z zakresem pełnomocnictwa związanych oraz do odbioru wydanej decyzji. Bezsporne jest także, że takie pełnomocnictwo zostało udzielone, jednak nie jest to tożsame z dopełnieniem przez powodów obowiązku uzyskania wymaganej decyzji administracyjnej. Tymczasem w rozpoznawanej sprawie nie zostały przedłożone żadne obiektywne dowody pozwalające ustalić okoliczności faktyczne relewantne prawnie z punktu widzenia odpowiedzialności stron przedwstępnej umowy sprzedaży za niespełnienie warunku, od którego zaistnienia uzależniły zawarcie umowy przyrzeczonej, a w konsekwencji odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania do zawarcia powyższej umowy.

Skarżący w tym zakresie powołali się przede wszystkim na ustalenia wynikające uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 lutego 2011 roku w sprawie o sygn. akt I ACa 786/10 i uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 lipca 2019 roku w sprawie o sygn. akt I ACa 17/19. Zaznaczyć trzeba, że sąd pierwszej instancji ustalił fakt wydania powyższych orzeczeń sądowych, jednak doszedł do słusznego wniosku, że nie wynikają z nich wiążące dla sądu ustalenia co do istnienia spornych wierzytelności powodów.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Wyrażona w tym przepisie moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu odnosi się do orzeczeń prawomocnych formalnie. Moc wiążąca orzeczenia odróżniana jest od powagi rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.), przy czym obydwie te skutki prawomocnego formalnie orzeczenia określa się łącznie mianem prawomocności materialnej, przypisując pierwszemu z nich pozytywny, a drugiemu negatywny aspekt tego pojęcia. Przyjmuje się, że wynikająca z art. 365 k.p.c. moc wiążąca prawomocnego orzeczenia uwidacznia się dwojako. Po pierwsze, odnosi się do faktu istnienia prawomocnego orzeczenia i po drugie, przejawia się w mocy wiążącej, jako „określonym walorze prawnym rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści orzeczenia”. Pierwsze nie budzi wątpliwości, tu moc wiążąca wyraża się w tym, że orzeczenie prawomocne pociąga za sobą tę konsekwencję, że nikt nie może negować faktu jego istnienia i jego określonej treści, bez względu na to, czy był czy też nie był stroną w postępowaniu, w wyniku którego zostało wydane

to orzeczenie. Żaden zatem sąd i organ nie mogą kwestionować faktu wydania orzeczenia, istnieje bowiem obowiązek poszanowania prawomocnego orzeczenia przez wszystkie sądy i organy państwowe, co nie pozwala tym organom na bezpośrednią jego zmianę lub uchylenie przy okazji rozpoznawania innych spraw. W odniesieniu natomiast do kwestii drugiej, czyli mocy wiążącej rozstrzygnięcia zawartego w treści prawomocnego orzeczenia, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że moc ta aktualizuje się w innym postępowaniu niż to, w którym orzeczenie zostało wydane, wówczas, gdy w tym innym postępowaniu występują te same strony (choćby w odmiennych rolach procesowych), ale inny jest przedmiot drugiego procesu, jednakże wykazuje on związek z przedmiotem procesu pierwszego. Sąd rozpoznający między tymi samymi stronami kolejną sprawę musi wówczas przyjąć, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto to wcześniej w prawomocnym wyroku. Przyjmuje się, że ustalenia przedmiotowych granic mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia dokonywać należy według przyjętych w art. 366 k.p.c. reguł dotyczących przedmiotowych granic powagi rzeczy osądzonej [vide m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 roku II CSK 452/06, OSNC - ZD 2008/1/20, z dnia 16 lipca 2009 roku I CSK 456/08 i z dnia 23 sierpnia 2012 roku II CSK 740/11]. Skorzystanie z odesłania do art. 366 k.p.c. wskazuje, że moc wiążącą, z perspektywy kolejnych postępowań, uzyskują ustalenia dotyczące tego, o czym orzeczono „w związku z podstawą sporu”, a więc chodzi o te ustalenia, które wypełniały podstawę sporu i zdecydowały o wydaniu rozstrzygnięcia oznaczonej treści [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2012 roku, V CSK 485/11, M. Praw. 2015/2/85]. Dla ustalenia więc zasięgu przedmiotowych granic mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia jego związek z podstawą sporu jest istotny i oczywisty, skoro art. 366 k.p.c. stanowi o podstawie sporu, a nie o podstawie powództwa. Termin „podstawa sporu” nie może też być utożsamiany z podstawą faktyczną i prawną orzeczenia sądowego, gdyż podstawy te wyrażają jedynie motywy takiego a nie innego rozstrzygnięcia; motywy powinny wskazywać jaka jest podstawa sporu. Podstawa faktyczna i prawna rozstrzygnięcia jest niewątpliwie pojęciem szerszym od pojęcia podstawy sporu. Sąd orzekając musi zatem stwierdzić, na czym polega spór w danej sprawie. Uwzględniając, że prawomocność materialna oddziałuje w aspekcie pozytywnym, jako moc wiążąca oraz negatywnym, jako powaga rzeczy osądzonej, należy stwierdzić, że zasięg ustaleń prawomocnego wyroku korzystających z ochrony musi być ten sam, niezależnie od tego, z jakim aspektem prawomocności mamy do czynienia. W ujęciu tym chodzi bowiem o jedną i tę samą instytucję, prawomocność materialną, oddziałującą dwukierunkowo. Waler niewzruszalność uzyskują zatem te same ustalenia; w zależności od tego czy przedmiot kolejnego procesu jest identyczny czy tylko wykazuje związek z przedmiotem poprzedniego procesu, różny jest jedynie sposób, w jaki ochrona ta przejawia się. Jak wyżej wskazano, w kolejnym postępowaniu, które wykazuje związek z poprzednim, sąd ma obowiązek przyjąć, że istotna z punktu widzenia zasadności żądania kwestia kształtowała się tak, jak to zostało rozstrzygnięte w prawomocnym wyroku. Konsekwencją tego jest niedopuszczalność innej oceny prawnej co do okoliczności objętych prawomocnym rozstrzygnięciem [vide wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 roku, V CSK 484/11, M. Praw. 2015/2/85; z dnia 18 maja 2016 roku V CSK 603/15]. Moc wiążąca orzeczenia nie rozciąga się na kwestie prejudycjalne, które sąd przesądził dążąc do rozstrzygnięcia o żądaniu i których rozstrzygnięcie znajduje się poza sentencją. Jakkolwiek moc wiążąca wyroku dotyczy jego treści, a nie uzasadnienia, to jednak nie można pomijać, że na podstawie tylko jego brzmienia nie zawsze da się zidentyfikować stosunek prawny jako podstawy rozstrzygnięcia. Dla ustalenia zasięgu mocy wiążącej wyroku istnieje wówczas potrzeba skorzystania z jego uzasadnienia w niezbędnym dla tego zakresie [vide wyroki Sądu Najwyższego z 13 października 2005 roku I CK 217/05; z 15 lutego 2007 roku, II CSK 452/06, OSNC - ZD 2008, nr A, poz. 20; z 29 września 2011 roku, IV CSK 652/10, Mon. Prawn. 2015, Nr 2, s. 85]. Związanie wyrokiem sądu cywilnego oznacza brak możliwości zignorowania zarówno ustaleń faktycznych stanowiących bezpośrednio podstawę rozstrzygnięcia, jak i podstawy prawnej.

Właściwe rozumienie związania sądu prawomocnym orzeczeniem prowadzi zatem do wniosku, że sąd orzekający w niniejszej sprawie jest związany ustaleniem co do tego, o czym orzeczono w sentencjach prawomocnych wyroków, wydanych w przywołanych przez skarżących sprawach, natomiast nie jest związany w żaden sposób ustaleniami faktycznymi wynikającymi z uzasadnień tych wyroków, o ile te ustalenia nie determinują wprost treści rozstrzygnięcia.

Zaznaczyć należy, że prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 lutego 2011 roku (sygn. akt I ACa 786/10) została oddalona apelacja (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 października 2010 roku (sygn. akt I C 227/10) oddalającego powództwo (...) Spółki z

ograniczoną odpowiedzialnością w S. przeciwko J. G. i A. G. o zapłatę kwoty 200000,00 złotych tytułem kary umownej za niewykonanie zobowiązania wynikającego z przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 8 maja 2008 roku. Moc wiążąca powyższego wyroku oznacza, że sąd orzekający w niniejszej sprawie obowiązany jest przyjąć, że (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością nie przysługuje wierzytelność o zapłatę kary umownej w stosunku do powodów wynikająca z § 13 przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 8 maja 2008 roku, a tym samym – przy uwzględnieniu brzmienia powyższych postanowień umownych – uznać trzeba, że do niewykonania powyższej umowy nie doszło na skutek okoliczności, za które odpowiedzialność ponoszą powodowie. Nie jest to jednak tożsame z przyjęciem, że zostały spełnione przesłanki do obciążenia karą umowną kupującego, czyli (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Z § 13 przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 8 maja 2008 roku wynika bowiem, że strony umowy przewidywały trzy przypadki: po pierwsze, gdy do dnia zawarcia umowy przyrzeczonej nie zostałaby wydana przez uprawniony organ na skutek okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności; po drugie, niewykonanie umowy objętej aktem przez sprzedających, po trzecie, niewykonanie umowy objętej aktem przez stronę kupującą. Prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 lutego 2011 roku (sygn. akt I ACa 786/10) rozstrzygnięto w sposób negatywny o niezastąpieniu tego drugiego przypadku, natomiast orzeczenie to nie korzysta z mocy wiążącej co do ustaleń warunkujących przyjęcie, że doszło do niewykonania umowy przez stronę kupującą, skoro była także możliwa sytuacja, że niezawarcie przyrzeczonej umowy sprzedaży nastąpiło z powodu okoliczności, za których odpowiedzialność nie ponosi żadna ze stron.

Sąd Okręgowy trafnie w tym zakresie zwrócił uwagę także na treść prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27 października 2011 roku [sygn.. akt I ACa 527/11] zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 9 maja 2011 roku [sygn.. akt I C 566/10]. W powyższej sprawie zasądzono solidarnie od J. G. i A. G. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 227 000 złotych – w tym kwotę 170 000 złotych tytułem zwrotu zaliczki uiszczonej na poczet ceny sprzedaży nieruchomości stanowiącej przedmiot przedwstępnej umowy sprzedaży oraz kwotę 57000 złotych tytułem nakładów poniesionych na powyższą nieruchomość. Jakkolwiek sąd pierwszej instancji – z przyczyn omówionych wyżej – nie ma racji przyjmując, że jest związany wynikającymi z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27 października 2011 roku ustaleniami co do winy powodów w niezawarcie przyrzeczonej umowy sprzedaży, to jednak można na podstawie tego wyroku wyprowadzić wiążący wniosek co do tego, że również (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nie można przypisać odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania wynikającego z powyższej umowy. Z § 13 umowy z dnia 8 maja 2008 roku wynikało bowiem, że w przypadku niewykonania umowy objętej aktem przez stronę kupującą, strona kupująca nie tylko miała zapłacić miała sprzedającym karę umowną w kwocie 170000 złotych w terminie do dnia 31 października 2008 roku, ale jednocześnie zastrzeżono, że kwota ta miała zostać potrącona przez sprzedających z kwoty zapłaconych na ich rzecz zaliczek na poczet ceny, a ponadto w takim przypadku kupująca zrzec się miała dochodzenia od sprzedających roszczeń z tytułu nakładów poczynionych na przedmiotową nieruchomość i kosztów związanych z przygotowaniem dokumentacji projektowej zmierzającej do zawarcia umowy przyrzeczonej. Ustalenie odpowiedzialności (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za niezawarcie przyrzeczonej umowy sprzedaży uzasadniałoby więc z jednej strony umowne potrącenie wierzytelności z tytułu kary umownej z wierzytelnością o zwrot zaliczek, zaś z drugiej strony prowadziłoby do wygaśnięcia roszczenia kupującego o zwrot nakładów na nieruchomość. Skoro powództwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w tym zakresie zostało uwzględnione, to za wiążące uznać trzeba ustalenie, że temu podmiotowi nie można przypisać zawinonego niewykonania zobowiązania do zawarcia przyrzeczonej umowy sprzedaży.

Konkludując, w świetle przywołanych rozważań brak podstaw do wyprowadzenia ze zgromadzonego materiału dowodowego odmiennych – niż to poczynił sąd pierwszej instancji - ustaleń faktycznych dotyczących istnienia po stronie powodów roszczenia o zapłatę kary umownej w wysokości 170000 złotych.

Za prawidłowe uznać trzeba także ustalenia i rozważania Sądu Okręgowego dotyczącego drugiej z analizowanych wierzytelności, to jest wierzytelności o zapłatę odszkodowania „z tytułu niewykonania zobowiązania wynikającego z udzielonego pozwanej pełnomocnictwa oraz z tytułu nietrafnego zabezpieczenia w postaci ustanowienia hipoteki przymusowej kaucyjnej na nieruchomości”. Uzupełniając wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku

Sąd Apelacyjny obowiązany jest zwrócić uwagę, że wierzytelność ta w istocie nie została skonkretyzowana co do wysokości, co uniemożliwia objęcia jej ochroną w drodze skargi pauliańskiej. Niezależnie od tego sąd pierwszej instancji słusznie wskazał, że powodowie nie przedstawili żadnych dowodów pozwalających ustalić przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością rodzącej obowiązek zapłaty świadczenia odszkodowawczego na rzecz powodów, w szczególności fakt zaistnienia szkody i jej wysokość. Treść apelacji, zwłaszcza zarzutów apelacyjnych, nie zawiera żadnych argumentów mogących uzasadniać odmienną ocenę prawną i faktyczną tej kwestii.

Sąd Apelacyjny co do zasady podziela także wywody sądu pierwszej instancji dotyczące trzeciej wierzytelności mającej stanowić przedmiot ochrony w drodze wywiedzionych przez powodów skarg pauliańskich, to jest wierzytelności o zapłatę wynagrodzenia z tytułu bezumownego wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości powodów stanowiącej przedmiot przedwstępnej umowy sprzedaży. Sąd odwoławczy zauważył, że Sąd Okręgowy skupił się na kwestii wykazania wysokości tej wierzytelności, w istocie pomijając przesłanki rozstrzygające o istocie tego roszczenia. Uzupełniając wywody w tym zakresie zaznaczyć trzeba, że powodowie twierdzili, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością władała bez podstawy prawnej nieruchomości powodów położoną w S. przy ulicy (...) w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 30 czerwca 2010 roku i tego tytułu obowiązana jest do zapłaty wynagrodzenia w wysokości 300000 złotych miesięcznie.

Analiza twierdzeń strony powodowej wskazuje więc, że podstawą prawną powyższego roszczenia stanowią przepisy art. 224 – 225 k.c. w związku z art. 230 k.c., które regulują roszczenia majątkowe przysługujące właścicielowi w stosunku do posiadacza, władającego jego rzeczą bez tytułu prawnego. Zgodnie z art. 224 k.c. „samoistny posiadacz w dobrej wierze nie jest obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i nie jest odpowiedzialny ani za jej zużycie, ani za jej pogorszenie lub utratę. Nabywa własność pożytków naturalnych, które zostały od rzeczy odłączone w czasie jego posiadania, oraz zachowuje pobrane pożytki cywilne, jeżeli stały się w tym czasie wymagalne [§ 1]. Jednakże od chwili, w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, jest on obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i jest odpowiedzialny za jej zużycie, pogorszenie lub utratę, chyba że pogorszenie lub utrata nastąpiła bez jego winy. Obowiązany jest zwrócić pobrane od powyższej chwili pożytki, których nie zużył, jak również uiścić wartość tych, które zużył” [§ 2]. W myśl art. 225 k.c. „Obowiązki samoistnego posiadacza w złej wierze względem właściciela są takie same jak obowiązki samoistnego posiadacza w dobrej wierze od chwili, w której ten dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy. Jednakże samoistny posiadacz w złej wierze obowiązany jest nadto zwrócić wartość pożytków, których z powodu złej gospodarki nie uzyskał, oraz jest odpowiedzialny za pogorszenie i utratę rzeczy, chyba że rzecz uległaby pogorszeniu lub utracie także wtedy, gdyby znajdowała się w posiadaniu uprawnionego”. Zgodnie z art. 230 k.c. „przepisy dotyczące roszczeń właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy, o zwrot pożytków lub o zapłatę ich wartości oraz o naprawienie szkody z powodu pogorszenia lub utraty rzeczy, jak również przepisy dotyczące roszczeń samoistnego posiadacza o zwrot nakładów na rzecz, stosuje się odpowiednio do stosunku między właścicielem rzeczy a posiadaczem zależnym, o ile z przepisów regulujących ten stosunek nie wynika nic innego”. Podkreślić trzeba, że zgodnie z utrwalonym poglądem doktryny i judykatury prawa cywilnego [vide orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 1974 roku, II CR 246/74, OSPiKA 1976/2/29] – przez posiadacza zależnego w rozumieniu art. 230 k.c. należy rozumieć posiadacza, który wykonując władztwo nad rzeczą nie ma do tego odpowiedniego prawa skutecznego względem właściciela albo też takie prawo miał, lecz je następnie utracił.

W rozpoznawanej sprawie sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił, że w okresie objętym żądaniem pozwu powodowie byli użytkownikami wieczystymi nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o nr (...), obręb (...), o powierzchni 0,0860 ha, położonej przy ul. (...) w S., oraz właścicielami posadowionych na niej budynków, dla której to nieruchomości prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Szczecinie księga wieczysta o nr (...). Z trafnych ustaleń sądu pierwszej instancji wynika także, że pomiędzy powodami a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. doszło do zawarcia umowy najmu z dnia 4 września 2007 roku, która obowiązywała do 31 grudnia 2007 roku i której przedmiotem był najem powierzchni biurowej wynoszącej 75 m⁽²⁾ znajdującej się w budynku na powyższej nieruchomości. Z treści przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 8 maja 2008 roku wynika, że w faktycznym posiadaniu

(...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. od października 2007 roku znajdowała część nieruchomości, w tym pomieszczenie o powierzchni około 120 m⁽²⁾ znajdujące się na parterze budynku. W tym stanie rzeczy, biorąc pod uwagę, że od 1 stycznia 2008 roku strony nie łączyła umowa najmu ani inna umowa uprawniająca (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. do korzystania z przedmiotowej nieruchomości, uznać należy, że co do zasady władała ona w tym okresie sporną nieruchomością bez tytułu prawnego, a więc stosunki pomiędzy powodami a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. podlegały regulacji zawartej w art. 224 – 225 k.c. w związku z art. 230 k.c..

Z przepisów tych wynika, że zakres roszczeń przysługujących właścicielowi nieruchomości [użytkownikowi wieczystemu] uzależnione są od tego, czy posiadacz znajduje się w dobrej czy w złej wierze. Podkreślić trzeba, że pojęcie dobrej (złej) wiary jako element konstrukcji prawnych ma charakter tzw. klauzuli generalnej. Istotą i funkcją wszelkich klauzul generalnych w prawie cywilnym jest możliwość uwzględnienia w ocenie różnego rodzaju okoliczności faktycznych, które nie mogą w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego (sytuacji prawnie relewantnej) - być według schematu mającego walor bezwzględny - oceniane raz na zawsze i w sposób jednakowy.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury i doktryny prawa cywilnego [vide S. Rudnicki, Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga druga. Własność i inne prawa rzeczowe, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 2003, s. 348] – posiadaczem w złej wierze w rozumieniu art. 225 k.c. w związku z art. 230 k.c. jest ten, kto wie lub wiedzieć powinien na podstawie towarzyszących okoliczności, że nie przysługuje mu prawo własności [przy posiadaniu samoistnym] lub inne prawo do rzeczy [przy posiadaniu zależnym]. Z określenia tego wynika przeciwieństwo, że dobra wiara jest usprawiedliwionym w danych okolicznościach błędnym posiadaczem, że przysługuje mu prawo własności konkretnej rzeczy [przy posiadaniu samoistnym] lub inne prawo do rzeczy [przy posiadaniu zależnym]. Dobrą wiarę wyłącza niedbalstwo, przez które należy rozumieć znajomość okoliczności, które u każdego przeciętnego człowieka powinny wzbudzać poważne wątpliwości, uzasadnione podejrzenia, że nie przysługuje mu prawo własności posiadanej rzeczy [przy posiadaniu samoistnym] lub inne prawo do rzeczy [przy posiadaniu zależnym].. Z tego względu nie można wykluczyć sytuacji, w której posiadacz w dobrej wierze może stać się posiadaczem w złej wierze już w z chwilą, gdy narastające u niego wątpliwości osiągną w danym okolicznościach taki poziom, że żaden rozsądny człowiek nie będzie mógł nadal trwać w usprawiedliwionym okolicznościami błędzie. O zmianie kwalifikacji posiadania decyduje w takim przypadku powzięcie wiadomości o konkretnych okolicznościach.

W badanej sprawie, jakkolwiek ustawodawca przyjmuje domniemanie dobrej wiary, uzasadniony jest wniosek, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. po ustaniu obowiązywania umowy najmu nie mogła pozostawać w dobrej wierze co do swego posiadania, albowiem powinna być świadoma, że jej uprawnienie do korzystania z przedmiotu najmu wygasło, a jednocześnie nie uzyskała nowego tytułu prawnego do nieruchomości.

Tym samym co do zasady powodom przysługiwało roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z tej nieruchomości.

Stosownie do utrwalonego poglądu doktryny [vide m.in. S. Rudnicki: Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga druga. Własność i inne prawa rzeczowe, Wydawnictwa Prawnicze 1996, s. 267-268] i judykatury [vide np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 1975 roku, II CR 208/75, LEX nr 7707] – podstawą ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy powinna być kwota, którą posiadacz musiałby zapłacić właścicielowi, gdyby jego posiadanie opierało się na prawie. Innymi słowy, za korzystanie z rzeczy należy się właścicielowi wynagrodzenie w takiej wysokości, w jakiej – w danych okolicznościach – mógłby je uzyskać, gdyby rzecz wynajął lub wdzierzał czy też oddał w odpłatne używanie na podstawie innego stosunku prawnego. Ciężar dowodu wysokości należnego z tego tytułu świadczenia obciąża właściciela nieruchomości, albowiem on wywodzi z tego faktu skutki prawne.

Sąd pierwszej instancji w badanej sprawie trafnie przyjął, że strona powodowa z tego obowiązku procesowego się nie wywiązała, albowiem nie naprowadziła dowodów pozwalających ustalić wysokość wierzytelności z tego tytułu. Za chybione uznać trzeba sformułowane w tym zakresie zarzuty apelacji.

Po pierwsze, Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, że nie jest dopuszczalne oparcie w tym zakresie na ustaleniach poczynionych w ramach postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27 października 2011 roku, sygn. akt I ACa 527/11, w tym także wynikających z uzasadnienia tego wyroku. W tym zakresie pozostają aktualne poczynione wyżej rozważania dotyczące wykładni art. 365 k.p.c. Zwrócić należy uwagę, że w przywołanej wyżej sprawie zostało prawomocnym orzeczeniem sądowym oddalone powództwo A. G. i J. G. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego opartego na twierdzeniu, iż powodowie złożyli skuteczne oświadczenie o potrąceniu wierzytelności. Tym samym wiążący charakter powyższego orzeczenia dotyczy jedynie ustalenia, że nie zaistniało przywołane przez powodów zdarzenie prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania stwierdzonego tytułem wykonawczym w postaci potrącenia. Takiego waloru nie można zaś przypisać innym ustaleniom zawartym w uzasadnieniu powyższego wyroku – tym bardziej, że sąd w ramach powyższego postępowania również uznał za niewykazaną wysokość należnego powodom wynagrodzenia.

Po drugie, wbrew zarzutom apelujących wysokość wierzytelności z tego tytułu nie wynika również z innych dokumentów przywołanych w apelacji, w szczególności z oświadczenia o potrąceniu i wezwań do zapłaty. Powyższe dokumenty mają charakter prywatny i na ich podstawie można ustalić jedynie treść oświadczeń powodów, natomiast nie mogą determinować ustaleń co do wysokości należnego powodom świadczenia z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z ich nieruchomości. Podkreślić trzeba, że w tej mierze należy odwołać się do obiektywnych stawek rynkowych, których ustalenie wymaga wiedzy specjalistycznej. Z tego względu konieczne byłoby przeprowadzenie na tę okoliczność dowodu z opinii biegłego. Strona powodowa takiego wniosku nie zgłosiła, a jedynie powołała się na opinię biegłego z zakresu wyceny nieruchomości sporządzoną w innym postępowaniu, to jest w sprawie Sądu Okręgowego w Szczecinie o sygn. akt I C 1062/13.

Sąd Apelacyjny wziął pod uwagę, że aktualnie obowiązujący art. 278¹ k.p.c. daje możliwość wykorzystania opinii sporządzonej w innym postępowaniu jako dowodu w sprawie, jednak decyduje o tym sąd orzekający w danej sprawie. Co więcej, w badanej sprawie strona powodowa zawnioskowała przeprowadzenie tego dowodu jako dokumentu i w takim charakterze ten dowód został przeprowadzony w sprawie. W związku z tym nie może być ona traktować jako dowód tożsamy z opinią biegłego w rozumieniu art. 278 k.p.c. Koniecznym jest zachowanie, także przy wykorzystaniu instytucji z art. 278¹ k.p.c. szczególnego charakteru tego środka dowodowego. Wiedzy o wiadomościach specjalnych nie można wiarygodnie czerpać z dokumentu prywatnego, a jedynie taki walor ma zaofiarowana sądowi kserokopia opinii. Niezależnie od tego zwrócić należy uwagę, że opinia sporządzona w ramach sprawy o sygn. akt I C 1062/13 opierała się na określonych założeniach co do zakresu i okresu posiadania spornej nieruchomości, tymczasem – jak słusznie zauważył sąd pierwszej instancji – w badanej sprawie nie zostały naprowadzone żadne dowody pozwalające określić te istotne dla rozstrzygnięcia sprawy elementy stanu faktycznego. Ochrony pauliańskiej nie można zaś udzielić wierzytelności nawet istniejącej, lecz o niewiadomej wysokości. Szczególnie dotyczy to rozpoznawanego przypadku, w którym chroniona wierzytelność musiałaby zostać zestawiona ze ściśle określonymi co do wysokości wierzytelnościami stwierdzonymi wyrokiem sądowym. Wyrok uwzględniający powództwo w sposób oczywisty nie nadawałby się wtedy do wykonania.

Konkludując, z powyższych przyczyn uznać trzeba, że sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie zostało wykazane, aby powodom przysługiwały wskazane w pozwie wierzytelności, których ochrony w drodze skargi pauliańskiej się domagali. Tym samym powodowie nie są legitymowani do wytoczenia powództwa w tym trybie. Na marginesie zauważyć trzeba, że strona powodowa popada w pewną sprzeczność. Powodowie w ramach podstawy faktycznej podnosili bowiem, że w zakresie części przysługujących im wierzytelności doszło do złożenia przez nich skutecznego oświadczenia o potrąceniu tych wierzytelności z wierzytelnościami stanowiącej przedmiot zaskarżonej czynności. W istocie z przedłożonych przez powodów dokumentów wynika, że takie oświadczenia o potrąceniu złożyli zarówno pozwanemu, jak i jego poprzednikowi prawnemu. Przy założeniu więc, że powodom przedmiotowe wierzytelności przysługiwały, to złożone oświadczenie o potrąceniu powinno doprowadzić do umorzenia wierzytelności do wysokości niższej wierzytelności. Powodowałyby to dwojakie konsekwencje prawne. Z jednej strony – wygasłaby w całości wierzytelność nabyta

przez pozwaną i tym samym nie można byłoby do niej prowadzić egzekucji, co czyniłoby wyrok uwzględniający skargę pauliańską niemożliwy do wykonania. Z drugiej strony, wygasłyby częściowo wierzytelności powodów, co prowadziłoby również w tym zakresie do utraty przez nich legitymacji procesowej w ramach skargi pauliańskiej. Przy założeniu więc prawdziwości twierdzeń powodów, właściwym środkiem ochrony prawnej, którym powinni się posłużyć powodowie w ich sytuacji, nie byłoby wytoczenie powództwa o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną w stosunku do powodów, lecz skorzystania z drogi powództwa przeciwegzekucyjnego. Jest zresztą znamienne, że powodowie wnieśli pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego oparty na zarzucie potrącenia, jednak ich powództwo zostało oddalone z uwagi na niewykazanie wysokości wierzytelności zgłoszonej do potrącenia. Brak podstaw do przyjęcia, że taki wynik postępowania w powyższej sprawie otwiera powodom drogę do skorzystania ze skargi pauliańskiej.

W tym kontekście należy zwrócić uwagę na istotną przesłankę warunkującą skuteczne wytoczenia powództwa w trybie art. 527 i następnym kodeksu cywilnego, jaką jest dokonanie czynności z pokrzywdzeniem wierzyciela. W myśl art. 527 § 2 k.c. czynność prawna jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem powyższej czynności. W judykaturze i doktrynie prawa cywilnego [vide M. Sychowicz (w:) Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, T. I, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1996, s. 508] zgodnie wskazuje się, że dłużnik jest niewypłacalny, gdy po dokonaniu zaskarżanej czynności cały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie długów. Innymi słowy, niewypłacalność to aktualny (zarówno w chwili zaskarżenia czynności, jak i w chwili orzekania) brak możliwości wywiązywania się ze zobowiązań finansowych. Oznacza on taki obiektywny stan majątku dłużnika, wykazany wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, w których egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego, nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej od dłużnika. Dla skorzystania przez danego wierzyciela ze skargi pauliańskiej wystarczy przy tym, że niewypłacalność dłużnika uniemożliwia zaspokojenie wierzytelności tego wierzyciela. Zasadnicze znaczenie przy skardze pauliańskiej ma zatem nie tyle sytuacja dłużnika zaistniała na skutek dokonanej czynności prawnej, co możliwość zaspokojenia się przez wierzyciela. Zasadniczą formą zaspokojenia wierzyciela jest przeprowadzenie egzekucji. Jednak może to nastąpić także w drodze potrącenia. W szczególnych okolicznościach sprawy, w których powodowie sami są tak dłużnikami, jak i, co zakładają, wierzycielami, dokonany przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością przelew wierzytelności nie wykluczył możliwości zaspokojenia się powodów poprzez potrącenie. Zgodnie z art. 513 § 1 k.c. dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie. Dłużnik może z przelanej wierzytelności potrącić wierzytelność, która mu przysługuje względem zbywcy, chociażby stała się wymagalna dopiero po otrzymaniu przez dłużnika zawiadomienia o przelewie. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy wierzytelność przysługująca względem zbywcy stała się wymagalna później niż wierzytelność będąca przedmiotem przelewu (art. 513 § 2 k.c.). Jest to wyrazem zasady, że przelew nie może pogarszać sytuacji prawnej dłużnika, przy czym zarazem cedent nie może przenieść na cesjonariusza więcej praw, aniżeli sam posiada. W badanej sprawie wierzytelności powodów stały się wymagalne przed zawarciem zaskarżonych umów przelewu wierzytelności. Powodowie mogli zatem złożyć oświadczenie o potrąceniu przysługujących im wierzytelności także w stosunku do nabywcy wierzytelności – i notabene z akt sprawy wynika, że takie oświadczenie złożyli. Okoliczność, że na skutek zaniechań procesowych nie udało się powodom doprowadzić do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wydanego na rzecz pozwanego, nie może uzasadniać wniosku o pokrzywdzenie ich na skutek zawarcia przez dłużnika zaskarżonych czynności. Możliwość zaspokojenia się powoda poprzez potrącenie pozostaje bowiem tożsama tak w wypadku cedenta, jak i cesjonariusza, bowiem jego skuteczność w żaden sposób nie jest ograniczona poprzez sytuację majątkową adresata oświadczenia o potrąceniu.

Mając na uwadze powyższe rozważania uznać trzeba, że rozstrzygnięcia zawarte w zaskarżonym wyroku co do istoty sprawy okazały się prawidłowe. Z tego względu na podstawie art. 385 k.p.c. apelacje podlegały oddaleniu, o czym orzeczono w punktach drugim i piątym sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu należało wydać odrębnie w każdej z połączonych spraw. Orzeczenie to zapadło zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Każdy z powodów przegrał w całości postępowanie wywołane swoją apelacją i powinien zwrócić pozwanej całość poniesionych kosztów postępowania apelacyjnego obejmujących wynagrodzenie radcowskie w wysokości określonej w § 2 pkt 7 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 265). Z tego względu rozstrzygnięto jak w punktach trzecim i szóstym sentencji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej orzeczono w punktach czwartym i siódmym na podstawie § 8 pkt 7 w związku z § 16 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2019 roku, poz. 68).

Artur Kowalewski Tomasz Sobieraj Ryszard Iwankiewicz